

U POTRAZI ZA KNJIŽEVNOM BAŠTINOM U HRVATSKIM MUZEJIMA

SNJEŽANA RADOVANLIJA
MILEUSNIĆ
Muzejski dokumentacijski centar
Zagreb

UVODNO DEFINIRANJE POJMOVA

Smještajući se u okvire definicija istaknutog teoretičara muzeologije prof. dr. Ive Maroevića, književnu baštinu možemo definirati kao segment kulturne baštine koju smo kao vrijednost prošlosti prepoznali u sadašnjosti da bismo je očuvali za budućnost.¹

Književna baština sadržava građu vezanu za život i djelovanje književnika (pisca), odnosno za vrijeme, prostor i društvo u kojemu je živio i stvarao. Čini je nepokretna baština poput rodni kuća književnika i sl., pokretna (materijalna) baština, koja se odnosi na različite vrste predmeta te duhovna nematerijalna baština, odnosno samo književno djelo (umjetnina riječi ili jezika). Obuhvaća niz različitih vrsta (muzejskih) predmeta – pokućstvo, posuđe, odjeću, ukrase i nakit, rukopise, knjige, časopise, fotografije, dokumente, pisma, osobne i druge predmete iz književnikova naslijeđa.²

¹ Prema definiciji u: Maroević, Ivo, *Fenomen kulturne baštine i definicija jedinice građe*, 1. seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji*, zbornik radova, HKD, Zagreb, 1998., str. 3-13.

² Navedene vrste građe obuhvaćene pojmom književne baštine raznolike su i nastoje ih sa-

U predgovoru katalogu muzejske Zbirke osobnih predmeta Hrvatskoga povijesnog muzeja *Iz obiteljskih ostavština* Maja Škiljan za tu vrstu građe navodi:

“Unutar svih tih predmeta minulih svakodnevnica poseban interes pobuđuju oni koji su direktno vezani za neku od značajnijih ličnosti naše povijesti: oni su, naime, ona druga strana ogledala u kojem, uz profil urezan u historiju, vidimo i ublažene crte velikih likova u toplini njihovih radnih soba, u krugu njihove obitelji, kao očeve i djedove, kao ljude sa svim ljudskim vrlinama i manama; to je ona strana ogledala u kojoj prepoznajemo sami sebe.”³

U svijetu muzeja književna je baština primarni predmet bavljenja muzeja književnosti (engl. *literature museum*; njem. *Literaturmuseum*⁴), koji se najčešće ustanovljavaju kao memorijalni (lat. *memorialis* – koji pripada uspomeni) ili biografski (grč. *biographia* – životopis) muzeji

brati svi književni muzeji, npr.: *Richmond's Poe Museum boasts the world's finest collection of Edgar Allan Poe's manuscripts, letters, first editions, memorabilia and personal belongings. The Poe Museum provides a retreat into early nineteenth century Richmond where Poe lived and worked. The museum features the life and career of Edgar Allan Poe by documenting his accomplishments with pictures, relics, and verse, and focusing on his many years in Richmond.* The Museum of Edgar Allan Poe, Richmond, Virginia. URL:http://www.poemuseum.org/about_the_museum/index.html

³ Škiljan, Maja, *Iz obiteljskih ostavština, I. dio*, Povijesni muzej Hrvatske, Zagreb, 1977., str. 7. Katalog donosi kataloški popis muzejskih predmeta iz obiteljskih ostavština, među kojima su i ostavštine književnika Ljudevita Gaja, Ivana Mažuranića i Dragutina Rakovca.

⁴ *Dictionarium Museologicum*, ICOM, Budapest, 1986., str. 842.

književnika. To su specijalni muzeji koji obrađuju i prikazuju život književnika i njihovo književno stvaralaštvo radi trajne uspomene na njih. Književni muzeji, kao i druge vrste muzeja, skupljaju, čuvaju, istražuju i promoviraju književnu baštinu predočujući je širokom krugu korisnika različitim oblicima muzejskog komuniciranja.

U svojim muzejskim fondovima književni muzeji nastoje prikupiti i građu koja nije nužno dio osobnog naslijeđa određenog književnika. Oni skupljaju građu koja je u službi kontekstualizacije vremena, prostora i društvenog okruženja u kojemu su književnici živjeli i stvarali ili pak građu u funkciji rekonstrukcije vremena, prostora i društvenog okruženja koja su književnici opisivali u svojim književnim djelima (muzeji književnih fabula).

Bez obzira jesu li to muzeji neke nacionalne književnosti, književnog razdoblja, pokreta ili stila, pojedinog književnika ili nepoznatoga pučkog pjesnika, odnosno književnog djela, zajednička/jedinstvena svrha svih književnih muzeja jest promicanje kulture čitanja te poštovanja književne umjetnosti i baštine.⁵

⁵ Navedena se tvrdnja može potkrijepiti pisanim izjavama o poslanju muzeja (misijama) kojima muzeji promoviraju svoje djelatnosti. Kao primjer navodim misiju Engleskoga književnog muzeja (*English Literary Museum*) u Grahamstownu, South Africa: *The mission of the National English Literary Museum is to promote the reading and appreciation of all forms of imaginative South African literature in English*, URL:<http://www.ru.ac.za/affiliates/nelm/> (15-12-2006). Muzej rumunjske književnosti (*National Romanian Literature Museum*) u svojem poslanju također naglašava promociju rumunjske književnosti

PREGLED I OSNOVNI PODACI O KNJIŽEVNIM MUZEJIMA U HRVATSKOJ

Prema podacima iz MDC-ova *Registra hrvatskih muzeja, galerija i zbirki Republike Hrvatske* za 2006. godinu⁶, u Hrvatskoj djeluje sedam memorijalnih književnih muzeja. Navedeni slijedom godine njihova osnutka, to su:

- Muzej Ljudevita Gaja, Krapina (1966.)
- Memorijalna zbirka Mije Mirkovića/Mate Balote, Rakalj (1968.)
- Muzej Petra Preradovića, Grabrovnica (1969.)
- Memorijalna zbirka Matije Vlačića Ilirika, Narodni muzej Labin (1975.)
- Memorijalni muzej Ivana Gorana Kovačića, Lukovdol (1975.)
- Dubrovački muzeji, Dom Marina Držića, Dubrovnik (1989.)
- Memorijal Bele i Miroslava Krleže, Zagreb (2001.).

Poput mnogih drugih književnih muzeja u svijetu, i navedeni su književni muzeji u Hrvatskoj ustanovljeni kao memorijali u rodnim kućama književnika ili u autentičnim prostorima gdje su proveli veći dio svoga života.⁷ Kao takvi,

na nacionalnoj i međunarodnoj razini: *Mission: Promoting Romanian literature on a national and international level, by protecting, developing, researching and capitalizing the Romanian literary heritage*, URL:<http://www.mlr.ro> (18-01-2007)

⁶ *Muzeji u Hrvatskoj*, URL:<http://www.mdc.hr/muzeji.aspx> (19-2-2007)

⁷ Primjerice, u Sloveniji djeluju dva muzeja postavljena u spomen na velikoga slovenskog pjesnika Franceta Prešerna (1800.-1849.). Jedan je u pjesnikovoj rodnoj kući u Vrbi, a drugi u Kranju, gdje je pjesnik živio do kra-

oni “(...) govore koliko o značenju ljudi kojih se sjećamo, toliko i o određenom društvenom interesu da prostorno i sadržajno sjećanje na neku ličnost pone-se jaki društveni naglasak.”⁸

No osnutak književnih muzeja u Hrvatskoj “obljetničarski” je, odnosno, vezuje se za obilježavanje godišnjica smrti ili rođenja tih književnika i sl. Malo su kad rezultat kontinuiranoga i planskog skupljanja građe za prezentaciju književnika i književnih djela kao odraz snažne društvene svijesti o lokalnim odnosno nacionalnim književnim vrijednostima. Jednako tako, navedeni su muzeji, s obzirom na njihove sužene muzejske djelatnosti, memorijalne izložbe, odnosno zbirke. Oni, naime, ne provede sve složene muzejske djelatnosti i aktivnosti koje obavljaju suvremeni muzeji u svome svakidašnjem koegzistiranju s društvenom okolinom.

Dva najstarija muzeja - Muzej Ljudevita Gaja i Muzej Petra Preradovića, ujedno su i muzeji s najstarijim muzejskim postavima koji su nepromijenjeni četiri desetljeća, od kako su ih osmislili stručnjaci iz HAZU. Nažalost, to su i muzeji čija je otvorenost publici ograničena raspoloživim stručnim osobljem, kao i drugim tehničkim uvjetima rada.

Muzej Ljudevita Gaja otvoren je 1966. godine u Gajevoj rodnoj kući u Kra-

pini. Inicijativu je potaknula ondašnja JAZU (danas HAZU) u povodu svoje 100. obljetnice, a autor stalnog postava bio je Davor Kapetanić, tadašnji asistent Instituta za književnost i teatrologiju JAZU.⁹ Tom je prigodom objavljen i katalog stalnog postava,¹⁰ koji uz kronologiju života i rada vođe ilirskog pokreta Ljudevita Gaja (1809.-1872.) sadržava i kataloški opis 39 izloženih predmeta, među kojima su Gajev namještaj, slike, portreti Gaja i njegove obitelji.¹¹ Originali izloženih kopija Gajevih rukopisa, tiskanih tekstova, knjiga i brošura te novina i časopisa koje je uređivao i izdavao, čuvaju se u Hrvatskome državnom arhivu, u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU¹², u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu te u Muzeju grada Zagreba¹³.

ja života. Usporediti: *Prešernova hiša*, URL: <http://www.gorenjski-muzej.videofon.si/> (15-1-2007)

⁸ Maroević, Ivo, *Prostor kao nositelj memorije*, međunarodni simpozij *Autentičnost i memorijalna mjesta: problemi, potencijali, izazovi*, Kumrovec, 4. - 8. lipnja 2003. (urednica Dunja Šarić), MHZ, Muzej Staro selo, Kumrovec, 2005., str. 16-29.

⁹ Detaljnije o sakupljanju prvih predmeta za Muzej i njegovu osnutku u: Kozina, Antun, *Trideset godina djelovanja muzejskih zbirki Krapine (1952-1982)*, *Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske*, 31, 3/4 (1982.), str. 9.

¹⁰ Kapetanić, Davor, *Gajev muzej*, JAZU, Zagreb, 1966.

¹¹ Kunštek, Vesna, *Muzej Ljudevita Gaja*, URL: <http://www.krapina.net/html/muzej.html> (20-11-2006)

¹² Sabljak, Tomislav (ur.), *Vodič Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*, HAZU, Zagreb, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, str. 113.

¹³ Narcisa Brezinščak donosi kratku povijest Muzeja s popisom građe iz 1966. i 2001. godine, opis stanja građe i muzejskih prostora te prijedlog novoga stalnog postava u: Brezinščak, N., *Muzej dr. Ljudevita Gaja, Krapina*, Krapina, 2001. (rukopis, Knjižnica MDC-a).

Muzej Petra Preradovića osnovan je 1968. godine u povodu 150. godišnjice rođenja pjesnika Petra Preradovića (1818.-1872.), zaslugom pjesnika Dragutina Tadijanovića, tadašnjeg ravnatelja Instituta za književnost i teatrologiju u Zagrebu, akademskog slikara Ede Kovačevića te zbog velikog interesa i angažmana lokalne zajednice u Pitomači i Grabrovnici.¹⁴ Muzej je smješten u pjesnikovoj rodnoj kući u Grabrovnici, a uz mali broj originalnih predmeta koji ilustriraju vrijeme u kojemu je pjesnik živio, Muzej raspolaže presnimkama rukopisa, fotografijama i dokumentima čiji se originali čuvaju u NSK, HDA i Odsjeku za povijest hrvatske književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU.¹⁵ Popratni katalog muzejskog postava iz 1968. godine¹⁶ sadržava popis 92 izložene jedinice. Muzejska građa obuhvaćena je i projektom *Preradović na Internetu*,¹⁷ kojim je Narodna knjižnica "Petar Preradović" u Bjelovaru započela predstavljanje života i stvaralaštva zavičajnih pisaca, a uz potporu HAZU nastavila prezentirati književno stvaralaštvo drugog zavičajnika – Đure Sudete.¹⁸

Bez originalnih predmeta, ali uspješnim muzejskim realizacijama, ostvarene su Memorijalna zbirka Matije Vlačića Ilirika u Labinu i Dom Marina Držića u

Dubrovniku. Naime, iza oba pisca starije hrvatske književnosti, kojima su posvećeni spomenuti muzeji, ostala su u naslijeđe književna djela i legende o njihovu kontroverznom životu, ali malo ili gotovo ništa osobnih predmeta.

Obilježavanjem 400. godišnjice smrti glasovitoga labinskog reformatora Matije Vlačića Ilirika (1520.-1575.) u organizaciji Narodnog muzeja Labin i Općine Labin 1975. godine otvoren je memorijalni postav u zgradi Franković. Osnovna koncepcija **Memorijalne zbirke Matije Vlačića Ilirika** prikaz je njegova životnog puta i djela. Postav je ostvaren korištenjem kopija iz njegova bogatog spisateljskog opusa¹⁹ te muzeološkom rekonstrukcijom atmosfere prostornog ambijenta u kojemu je autor živio i stvarao.²⁰ Muzej svojim djelatnostima nastoji pridonijeti spoznavanju iznimnoga Vlačićeva djela organizacijom tematskih predavanja, suradnjom u snimanju televizijskih emisija, (su)organizacijom stručnih i znanstvenih skupova i slično.²¹

¹⁴ Begović, Branko, *Petar Preradović – veliki hrvatski pjesnik: u povodu 130. godišnjice smrti*, Podravski zbornik, 28 (2002.), str. 121-132.

¹⁵ Sabljak, Tomislav (ur.), *Vodič (...)*, str. 119.

¹⁶ *Preradovićev muzej*, JAZU, Zagreb, 1968.

¹⁷ *Preradović na Internetu*, URL:<http://preradovic.bjelovar.com/main.html> (13-12-2006)

¹⁸ *Đuro Sudeta*, URL:<http://library.foi.hr/sudeta/uvod.php> (15-01-2007)

¹⁹ Tiskana djela Matije Vlačića Ilirika ubrajaju se među rijetke knjige. Na to je bitno utjecala činjenica da su kao heretička djela bila uvrštena na indeks zabranjenih knjiga. Djela koja su sačuvana u Hrvatskoj prvi su put javnosti predstavljena na izložbi i u katalogu Jurić, Šime, *Djela Matije Vlačića Ilirika u knjižnicama Socijalističke Republike Hrvatske: izložba Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb, 16. - 30.12. 1975.*, Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Zagreb, 1975.

²⁰ *Memorijalni postav Matije Vlačića Ilirika*, URL: http://www.labin.hr/root/rub6_4.asp (12-12-2006)

²¹ Međunarodni znanstveni skup *Matija Vlačić Ilirik*, Labin, 20. - 22. travnja 2001., Grad Labin, Labin, 2001.; Vorano, Tullio, *Vlačićeve obljetnice*, MG, 1 (1995.), str. 28.

Dom Marina Držića djeluje kao sastavna jedinica Dubrovačkih muzeja u Dubrovniku.²² Ustanovljen je kao memorijalni muzej jednoga od najvećih hrvatskih dramatičara Marina Držića Vidre (1508?-1567.). Koncipiran je 1989. godine kao kazališni muzej i znanstveno-dokumentacijski institut s izložbenim prostorom. Muzej ne posjeduje autentične muzejske predmete iz 16. stoljeća kojima bi rekonstruirao život i književno stvaralaštvo Marina Držića. On raspolaže kazališnom zbirkom koja sadržava plakate, programe i fotografije Držićevih izvedbi u Hrvatskoj i u svijetu, a u njegovu stalnom postavu nalaze se mobilne teatrološko-konceptualne instalacije koje nastoje rekonstruirati razdoblje renesanse kao prostor i vrijeme Držićeva življenja. Ta kazališna muzejska zbirka promovira renesansni procvat hrvatske drame i kazališta u liku njegova najvećeg predstavnika – Marina Držića te percepciju njegova stvaralaštva u različitim kazališnim izvedbama.

Memorijalni prostor Miroslava i Bele Krleža djeluje kao muzejska zbirka Muzeja grada Zagreba. Postavljen je u zgradi na Gvozdu 23, u ambijentalnom postavu u kojemu je veliki hrvatski književnik Miroslav Krleža (1893.-1981.) sa svojom suprugom Belom proveo svoja posljednja tri desetljeća.²³ Muzej je otvoren za javnost na dan Krležine smrti 29. prosinca 2001. godine na temelju muzeološkog programa muzejskog savjetnika Slavka Šterka (Muzej grada Zagreba) i arhi-

tektonskog projekta Željka Kovačića. Sam ulazak u Muzej doživljava se kao kućni posjet bračnom paru Krleža, jer je svojim muzeološkim postavom zaustavio vrijeme sačuvavši izgled svih prostora s pripadajućim namještajem, umjetninama, knjižnicom i drugim privatnim predmetima Miroslava i Bele Krleža.²⁴ Novi muzejski postav u 2003. godini dobio je **Memorijalni muzej Ivana Gorana Kovačića u Lukovdolu**, koji od svojega osnutka 1975. godine djeluje u sastavu bivšeg Muzeja revolucije naroda Hrvatske²⁵, a od 1991. u sastavu Hrvatskoga povijesnog muzeja u Zagrebu. Muzej je otvoren u rodnoj kući hrvatskog pisca i novinara Ivana Gorana Kovačića (1913.-1943.). Stalni postav ostvaren je u pet tematskih cjelina, u kojima je prikazan književnikov zavičaj i njegov životopis, književno stvaralaštvo, boravak u partizanima tijekom NOB-a i nesretna pogibija te popratne manifestacije kojima se popularizira Goranovo književno stvaralaštvo (glazbeno-pjesnička priredba *Goranovo proljeće*). Novi stalni postav popraćen je i katalogom autorice mr. sc. Lucije Benyovsky, koji sadržava opis 162 katalogne jedinice izloženih predmeta.²⁶

²² *Dom Marina Držića*, URL: <http://www.mdc.hr/dubrovnik/hr/marindrzcic/index.html> (12-12-2006)

²³ Krležin Gvozd : muzejsko memorijalni kulturni kompleks *Miroslav i Bela Krleža*, Odbor za izgradnju Krležinog Gvozda, Zagreb, 1988.

²⁴ Muzeološki postav muzejsko-memorijalnog prostora te izložbenoga i muzejsko-upravnog prostora detaljno je predstavljen na web strančama MDC-a: *Memorijalni prostor Miroslava i Bele Krleža*, URL: <http://www.mdc.hr/mgz/hr/> (10-10-2006). Vidjeti također: Šterk, Slavko, *Memorija Miroslav i Bela Krleža*, *Informatica Museologica*, 33, 1/2 (2002.), str.78-84.

²⁵ Ivanuša, Dolores, *Memorijalni muzej Ivana Gorana Kovačića*, Muzej revolucije naroda Hrvatske, Zagreb, 1975.

²⁶ Benyovsky, Lucija, *Ivan Goran Kovačić i njegov zavičaj*, Hrvatski povijesni muzej, Zagreb, 2003.

Memorijalna zbirka Mije Mirkovića (Mate Balote) u Raklji dobila je 2005. godine svoj četvrti stalni postav.²⁷ Autor Boris Koroman, kustos Etnografskog muzeja Istre u Pazinu, u pjesnikovoj je rodnoj kući na tri kata osmislio nekoliko tematskih cjelina koje predstavljaju životni put i književno stvaralaštvo Mate Balote (1898.-1963.) te njegovo naslijeđe u ambijentalnom postavu koji dočarava Rakalj pjesnikova djetinjstva.²⁸ Prvi se put pojavljuje muzealizacija teksta inovativnim dizajnerskim rješenjima Nikoline Jelavić-Mitrović, kojima su muzealizirani osnovni pjesnikovi književni motivi.

Uz navedene književne muzeje, u stalnim su postavima hrvatskih muzeja izložene i spomen-sobe pojedinih književnika (Hrvatski školski muzej u stalnom postavu ima **Radnu sobu književnika Mate Lovraka**²⁹) ili u svojim fundusima posjeduju književne memorijalne zbirke kao što je **Memorijalna zbirka Slavka Kolara** u Gradskome muzeju Čazma, koja sadržava dokumente o životu i radu književnika Slavka Klara (1891.-1963.), njegovu originalnu korespondenciju, knjižnu građu, medalje i nagrade.³⁰

Inicijative muzeja i kulturnih udruga pokrenute posljednjih desetak godina mogle bi rezultirati i novim književnim muzejima u Hrvatskoj koji bi svojim su-

vremenim muzeološkim koncepcijama i građom uvelike obogatili prezentaciju književnih vrijednosti.

Kulturna javnost upoznata je s projektom Društva Antuna Gustava Matoša u Tovarniku, koje realizira projekt rekonstrukcije i izgradnje Spomen-kuće Antuna Gustava Matoša kao jedne od bitnih točaka identiteta za cijelu istočnu Hrvatsku.³¹

*Matošev bi spomen-dom, kako je rekonstrukcijom i izgradnjom predviđeno, niknuo na temeljima skromne seoske kuće u Tovarniku, u kojoj se simboličnoga dana i nadnevka, u petak 13. lipnja 1873., rodio veliki hrvatski pjesnik, jedan od najvećih u zbroju prohujalih stoljeća, čije djelo baštinimo kao neprocjenjivu vrijednost zasvagda upisanu u hrvatsku književnu povjesnicu, gdje je on, kao malo tko prije i poslije njega, zdvajao nad zabludama i grijesima naše prošlosti, razgorijevao domoljubnu i zavičajnu svijest te diljem doma svjedočio živo, poticajno i neutrnjivo hrvatstvo.*³²

Gradski muzej Korčula priprema idejni prijedlog osnutka Memorijalne zbirke³³ kojom bi se predstavilo književno stvaralaštvo velikoga zavičajnog i nacionalnog pisca Petra Šegedina (1909.-1998.). Kustosi su u njegovim književnim djelima, opisima materijalne baštine te u zabilježenom govoru i narječju pronašli

²⁷ Koroman, Boris, *Memorijalna zbirka Mije Mirkovića – Mate Balote u Raklji : etnografski aspekti novog stalnog postava*, Pazin, 2005. (rukopis, Knjižnica MDC-a).

²⁸ Oštrić, Olga, *Osvrt na stalni postav Rodne kuće Mije Mirkovića – Mate Balote*, MG, 9 (2004.), str. 60-62.

²⁹ *Radna soba književnika Mate Lovraka*, URL: <http://www.hrskolski-muzej.hr/hrv/soba.asp?s=90> (27-01-2007)

³⁰ *Gradski muzej Čazma*, URL: <http://www.mdc.hr/muzej> (20-02-2007)

³¹ *Spomen-kuća Antuna Gustava Matoša*, URL: <http://www.matos-tovarnik.hr/omatosevojku-ci3.htm> (20-11-2006)

³² Čorkalo, Katica, *Matoševa kuća u Tovarniku*, URL: <http://www.matos-tovarnik.hr/matosevaKucaKaticaC.htm> (20-11-2006)

³³ Sardelić, Sani, *Memorijalna zbirka Petra Šegedina u osnutku : "Djeca božja" kao muzeološki izazov*, Korčula, 2006. (rukopis, Knjižnica MDC-a).

čvrsto i inspirativno uporište za muzealizaciju zavičajnog identiteta otoka Korčule.

Književna baština predstavlja se i u virtualnim muzejima, uz primjenu suvremene informacijske tehnologije koja štiti originalnu građu u izvornom obliku, omogućujući istodobno širem krugu korisnika njezino konzultiranje u digitalnom obliku. U tome kontekstu pionirsko značenje ima projekt digitalizacije i prezentacije ostavštine Silvija Strahimira Kranjčevića (1865.-1908.),³⁴ ostvaren u suradnji Hrvatske akademske i istraživačke mreže (CARNet) i Filozofskog fakulteta Družbe Isusove te ustanova koje čuvaju Kranjčevićevu ostavštinu (Muzej za književnost i pozorišnu umjetnost Bosne i Hercegovine u Sarajevu, HAZU i NSK u Zagrebu).

KNJIŽEVNA BAŠTINA U DRUGIM (NEMUZEJSKIM) BAŠTINSKIM USTANOVAMA

Književna baština skuplja se i pohranjuje i u mnogim drugim kulturnim i baštinskim ustanovama (arhivima te gradskim, sveučilišnim i specijalnim knjižnicama), zavodima i institutima, udrugama ili privatnim zbirkama. Među njima su tri najznačajnije nemuzejske ustanove čiji fondovi književne građe imaju iznimno nacionalno značenje.

Prva je Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, koji u svojim odsjecima (Odsjeku za povijest hr-

vatske književnosti i Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta) čuva bogate fondove književnih ostavština. Te rukopisne ostavštine, uz osobne knjižnice poznatih književnika, bogatu zbirku umjetnina (slika, crteža, poprsja i plaketa hrvatskih književnika) i drugih različitih predmeta te Muzejsko-kazališnu zbirku Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, čine svojevrsan muzej hrvatske književnosti s bogatim izložbenim i izdavačkim djelatnostima kojima promovira nacionalnu književnu umjetnost.³⁵

NSK u Zagrebu druga je važna ustanova koja u svojoj Zbirci rukopisa i starih knjiga te u bogatom fondu rukopisnih ostavština sadržava i rukopise, pisma i dokumente brojnih hrvatskih književnika.³⁶ Među njima je svakako najpoznatija rukopisna ostavština Miroslava Krleže, zaprimljena na temelju ugovora sklopljenog između Krešimira Vranešića, univerzalnog Krležina nasljednika, i NSK. Rukopisna ostavština Miroslava Krleže obuhvaća njegove rukopise, korespon-

³⁴ Miščin, Daniel, *Pisma Silviju* [elektronička građa] : ostavština Silvija Strahimira Kranjčevića na Internetu = Letters to Silvije : the Silvije Strahimir Kranjčević bequest on the Internet. CARNet, Zagreb, 2002. ili URL: <http://www.sskranjcevic.hr>

³⁵ Sabljak, Tomislav (ur.), *Vodič Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*, HAZU, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Zagreb, 2001. Vidjeti i: URL: www.hazu.hr/Zpov_hrv_knjizev.html

³⁶ Dio te građe predstavljen je i na velikoj izložbi Hrvatskoga povijesnog muzeja, Muzeja za umjetnost i obrt i Muzeja grada Zagreba *Hrvatski narodni preporod 1790.-1848.*, Zagreb, 1985. Vidjeti u: Budiša, Dražen, *Rukopisne ostavštine preporoditelja u fondusu Nacionalne i sveučilišne biblioteke*, Hrvatski narodni preporod 1790. - 1848. : Hrvatska u vrijeme Ilirskog pokreta : Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 17. prosinca 1985. - 17. ožujka 1986., Povijesni muzej Hrvatske, Muzej za umjetnost i obrt, Muzej grada Zagreba, Zagreb, 1985., str. 44-47.

denciju i fotografije i podijeljena je u tri skupine. U skupini A nalaze se tekstovi kojima je Krleža autor, te građa koja posredno ili neposredno ima veze s njim; u skupini B okupljena je Krležina korespondencija (90 kartonskih mapa). Krležina oporuka čuva se u skupini C, u kojoj se nalaze dokumenti bračnog para Bele i Miroslava Krleže te tekstovi drugih autora nađeni u Krležinoj rukopisnoj ostavštini (35 kartonskih mapa i 17 kartonskih kutija). Bibliografski podaci o rukopisnoj ostavštini dostupni su široj publici i u online katalogu NSK.³⁷

Izvorna rukopisna književna baština pohranjena je i u Hrvatskom državnom arhivu, kao i u ostalim područnim državnim arhivima u Hrvatskoj. U osobnim arhivskim fondovima HDA, u “metrima” različitih arhivskih ostavština, sadržana je i rukopisna ostavština pjesnikinje Vesne Parun (1922.). U online *Registru arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske*,³⁸ koji se vodi u HAD i koji omogućuje pristup podacima o arhivskim fondovima i zbirkama koji se čuvaju u državnim i drugim arhivima te kod drugih imatelja arhivskoga gradiva, popisani su, među ostalima, osobni arhivski fondovi Miroslava Krleže ili pak Ivana Gorana Kovačića (pohranjeni u Zavodu za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Odsjek za povijest hrvatske književnosti u Zagrebu) te Augusta Šenoje (Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta u Zagrebu).

³⁷ *Miroslav Krleža*, URL:<http://www.nsk.hr/DigitalLib2c.aspx?id=114> (22-01-2007)

³⁸ *Registar arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske*, URL:<http://www.arhiv.hr/hr/fondovi/fs-ovi/index.html> (18-12-2006)

Ažuriranjem *Registra* istraživačima će biti omogućena spoznaja i o arhivskom gradivu drugih književnika čuvanom u različitim arhivima, među kojima su i arhivi muzejskih ustanova.

ANKETNO ISTRAŽIVANJE KNJIŽEVNA BAŠTINA U HRVATSKIM MUZEJIMA, GALERIJAMA I ZBIRKAMA (2006.)

U sklopu priprema za međunarodni simpozij *Muzej(i) (i) književnost(i)*, MDC je u prvoj polovici 2006. godine proveo anketno istraživanje svih muzejskih ustanova u Hrvatskoj, s ciljem prikupljanja podataka o književnoj baštini koju posjeduju u svojim fondovima.

Iz tvrdnje da su književnost i književna baština prisutni u svim područjima ljudskog života i često isprepleteni u raznim znanstvenim disciplinama, pri anketiranju se pošlo od ovih pretpostavki:

- opći zavičajni muzeji neizostavno posjeduju te planski i kontinuirano skupljaju, čuvaju i prezentiraju i književnu baštinu zbog svojih nastojanja da sveobuhvatno predstave sve bitne značajke teritorija za koji su osnovani;
- književna je baština zastupljena i u različitim vrstama specijalnih muzeja iako ona nije primarni predmet njihova djelovanja.

Niz kulturoloških činjenica, poput one da je osnivač Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja u Zagrebu bio Ljudevit Farkaš Vukotinović (1813.-1893.), jedan od prvih hrvatskih dendrologa, istaknuti ilirac, pjesnik i sudionik hrvatskoga narodnog preporoda³⁹, ili da se iza književnog

³⁹ Hrvatski prirodoslovni muzej organizirao je znanstveni skup i tematsku izložbu o Ljude-

pseudonima Adama Grabowskog krije ime istaknutog muzealca, dugogodišnjeg ravnatelja Muzeja za umjetnost i obrt i renomiranog povjesničara umjetnosti Vladimira Malekovića⁴⁰, istraživanje je usmjerilo na otkrivanje književne baštine što se krije u muzejima u kojima su oni, ali i mnogi drugi muzealci, koji su se uz muzejski rad bavili i književnim stvaralaštvom, ostavili svoje “književne” tragove. Stoga je kao treća polazna pretpostavka anketnog istraživanja bila:

- među muzejskim stručnjacima mnogo je i književnih imena.

Anketa je provedena u svim vrstama muzeja kako bi se sagledala uloga muzeja u skupljanju, čuvanju i prenošenju hrvatske književne baštine, uz koje je književnike i književna djela vezana te kako je prezentirana i popularizirana. Rezultati inicijalnoga anketnog istraživanja trebali su pokazati (ne)istinitost navedenih pretpostavki.

Anketni listići s deset pitanja poslani su poštom i e-mailom na adrese ravnatelja

134 muzeja, uz objašnjenje svrhe ankete i zamolbom za njezino popunjavanje.⁴¹

REZULTATI ANKETE

Anketne listiće popunilo je 59 od 134 anketirana muzeja. U rezultate ankete uključeni su i podaci o spomenutim književnim muzejima, koji se većim dijelom temelje na istraživanju dostupne literature.

Odgovor na 1. pitanje: Posjeduje li muzej književnu baštinu?

Zaokruživanjem ponuđenih odgovora, 39 muzeja odgovorila su da posjeduje, a 20 muzeja da ne posjeduje književnu baštinu (v. prilog 1.).

Da književnu baštinu posjeduje odgovorilo je:

- 6 muzejskih zbirki (biografskih, memorijalnih, kazališnih),
- 23 opća muzeja (gradski, zavičajni, regionalni),
- 10 specijalnih muzeja (memorijalni, biografski, povijesni).

Za 20 muzeja koji su odgovorili da ne posjeduju književnu baštinu pretpostavili smo neke od ovih razloga:

- to su specijalni muzeji (arheološki, pomorski, prirodoslovni ili umjetnički, poput Arheološkog muzeja u Zadru, Hrvatskoga pomorskog muzeja Split, Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja u Zagrebu, Galerije “Prica” u Samoboru itd.);

vitu Farkašu Vukotinoviću povodom njegove 180. obljetnice rođenja i 110. godišnjice smrti. Vidi: *Vukotinović : 1813.- 1893. - 2003. : na iskonima moderne Hrvatske : katalog izložbe*, Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb, 2003.; *Vukotinović : zbornik znanstvenog skupa “Ljudevit Farkaš Vukotinović (1813.-1893.-2003.)” održanog u Zagrebu 29. i 30. listopada 2003.*, Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb, 2006. Muzej je bio i suizdavač monografije koja je dobila nagradu *Josip Juraj Strossmayer* u 2006. godini: Balabanić, Josip, *Ljudevit Farkaš Vukotinović*, Školska knjiga i Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb, 2005.

⁴⁰ Jedna od Malekovićeveih proza napisana na vrsnom kajkavskom narječju, objavljena je u zbirci Maleković, Vladimir, *Bogomraki: pisma s ladanja*, Ex Libris, Zagreb, 2001.

⁴¹ Autorica iskreno zahvaljuje muzejskoj savjetnici Višnji Zgagi, ravnateljici MDC-a, na korisnim savjetima u sastavljanju anketnog upitnika i popratnog pisma upućenoga ravnateljima hrvatskih muzeja. Popunjeni anketni listići čuvaju se u Arhivi MDC-a.

- riječ je o novim muzejima koji još uvijek ustrojavaju svoje zbirke (npr. Muzej Triljskog kraja u Trilju);
- ulogu skupljanja književne baštine preuzele su neke druge kulturne ustanove (poput gradskih knjižnica) ili udruge (poput kulturno-umjetničkih udruga) na području njihova djelovanja (npr. Muzej Gacke u Otočcu ili Muzej Đakovštine u Đakovu).

Za ostale pak muzeje pretpostavljamo da nisu prepoznali književnu baštinu u svojim fondovima odnosno da sva muzejska građa još uvijek nije stručno obrađena, što onemogućuje cjeloviti uvid u njezin sadržaj. Naravno, ne isključujemo ni nedostatak potrebnog vremena za popunjavanje upitnika.

Odgovor na 2. pitanje: Čiju književnu baštinu muzej čuva?

Relativno mali uzorak ispitanih rezultirao je impozantnom listom od 184 imena hrvatskih književnika čija je baština pohranjena u hrvatskim muzejima (v. prilog 2.). Među njima su imena manje poznatih književnika, ali vrlo značajnih i prepoznatih u lokalnoj sredini, kao i imena autora nacionalno i međunarodno percipiranih književnih djela.

Imena pojedinih književnika pojavljuju se i do četiri puta u različitim muzejima, bez obzira na to čuva li se u njima samo jedan predmet ili cijele književne ostavštine, originali ili kopije.

Na primjer, književna baština Ivane Brlić-Mažuranić (1874.-1938.) pohranjena je u muzejima dvaju gradova za koje je književnica bila vezana svojim životom i književnim stvaralaštvom. To su Zavičajni muzej u Ogulinu, gdje je književnica rođena, i Muzej Brodskog

Posavlja u Slavonskom Brodu, gdje je provela svoj život. No građa vezana za njezin život nalazi i u Hrvatskom institutu za povijest (Podružnica u Slav. Brodu) i u Odsjeku za književnost HAZU⁴², a Hrvatska kinoteka HDA čuva jedan dokumentarni obiteljski film snimljen na rođendan književnice 1931. godine.⁴³ Njezina iznimna književna ličnost inspiracija je za mnoge suvremene projekte kao što su oživljavanje kulturno-turističke ponude grada Ogulina i za Festival bajki, s inicijativom osnivanja prvog muzeja bajkovite baštine u Hrvatskoj, Kuće Ivaninih bajki u Ogulinu; multimedijски projekt Nakladničke kuće Bulaja animiranim je filmovima na CD-ROM-ovima ponovno oživio Ivanine bajkovite likove, približivši ih suvremenoj međunarodnoj publici, a najnovija romansirana biografija Ivane Brlić-Mažuranić *U potrazi za Ivanom*, rad autorice Sanje Lovrenčić, napisana je na temelju uvida u ostavštinu Ivane Brlić-Mažuranić koja se čuva u HAZU.

Muzeji, naime, ne bi smjeli zaostajati ili ostajati u sjeni takvih ili sličnih suvremenih projekata, već biti njihovi inicijatori ili barem ravnopravni sudionici u njihovoj realizaciji.

No iako je lista književnih imena opsežna, iznevjerena su očekivanja o zastupljenosti književne baštine pojedinih književnika u muzejima koji bi ih kao svoje zavičajnike trebali adekvatno muzealizirati ne očekujući "okrugle" obljetnice kao pove-

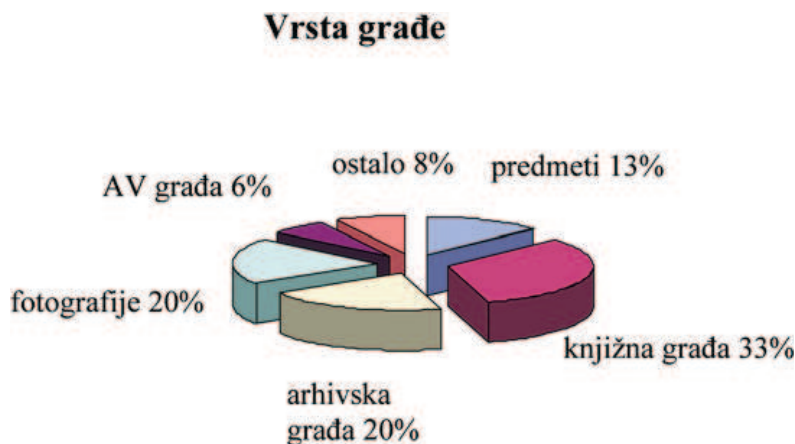
⁴² Sabljak, Tomislav (ur.), *Vodič (...)*, HAZU, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Zagreb, 2001., str. 112.

⁴³ Majcen, Vjekoslav, *Filmovi u Hrvatskoj kinoteci pri Hrvatskom državnom arhivu : (1904-1940)*, Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 2003., str. 112.

de već slijedeći potrebe svoje publike.⁴⁴

**Odgovor na 3. pitanje:
Koju vrstu građe obuhvaća književna baština?**

Analizom dobivenih odgovora, došli smo do pokazatelja o vrsti građe koja čini književnu baštinu i njezinoj zastupljenosti u muzejima. Rezultati (v. grafikon 1.) pokazuju da je najzastupljenija knjižna građa (knjige, časopisi...), sa 33%. Približnim je postotkom (20%) zastupljeno arhivsko gradivo (rukopisna građa, pisma, diplome, osobni dokumenti i sl.) te fotografska građa. Predmeti (namještaj, odjeća i drugi osobni predmeti književnika) zastupljeni su u nešto manjem postotku (13%), iako upravo njih publika najviše očekuje u muzejima. Relativno je slaba zastupljenost AV građe, samo 6%. U kategoriji *Ostalo* koja čini 8%, muzeji su navodili razglednice, plakate, likovne zbirke, fotokopije.

Grafikon 1.

Na dobivene pokazatelje bitno je utjecala i činjenica da u Hrvatskoj djeluju muzeji čiji su muzeološki postavi književnih tematika ostvareni bez originalne književne građe, realizirani kao scenografije ili ambijenti (takvi su već spominjani muzeji Dom Marina Držića u Dubrovniku i Memorijalna zbirka M. Vlačića Ilirika u Labinu).

Istraživanjem je (barem djelomično) potvrđena i teza o zastupljenosti književne baštine u specijalnim muzejima. Za sada smo, uz pomoć kustosa koji su ispunjavali anketne upitnike, otkrili šesir književnika Mate Balote u Tehničkom muzeju; znamenite književnike na poštanskim markama; jednu fotografiju Miroslava Krleže na Brijunima; grafičku mapu Kovačićeve *Jame* iz 1944. Zlatka Price i Ede Murtića u Muzeju moderne i suvremene umjetnosti iz Rijeke itd. Cijelu likovnu galeriju književnih portreta i likovnih djela s književnim motivima čuvaju umjetnički muzeji.⁴⁵ Ti su fondo-

⁴⁴ Prema rezultatima MDC-ove anonimne ankete (provedene u studenom 2005. da bi se utvrdilo koliko javnost poznaje već postojeće književne muzeje i zbirke u Hrvatskoj, postoji li potreba za osnivanjem novih književnih muzeja posvećenih pojedinim književnicima te postoji li potreba za osnivanjem muzeja hrvatske književnosti), najviše glasova za osnivanje muzeja dobio je Dragutin Tadijanović, a po broju glasova slijede ga Tin Ujević, August Šenoa, Antun Gustav Matoš, Ivana Brlić-Mažuranić i Marija Jurić Zagorka. Vidjeti rezultate anketnog istraživanja u: Radovanlija Mileusnić, S., *Muzeji i književnost: što muzealci i građanstvo misle o muzeju hrvatske književnosti?*, *Informatica Museologica*, 36, 1/2 (2005.), str. 149-151.

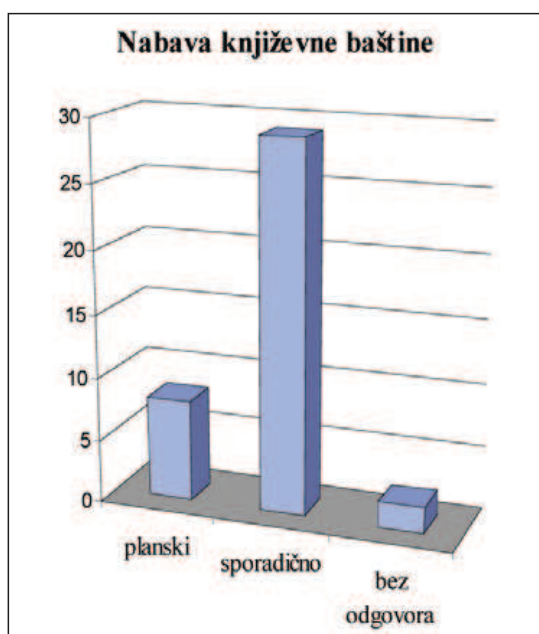
⁴⁵ Na primjer, Galerija Antuna Augustinčića u Klanjcu ili Gliptoteka HAZU u Zagrebu. Muzej moderne i suvremene umjetnosti u Rijeci uz anketni je upitnik vratio i cjelovit popis umjetnina iz fundusa s književnim tematikama/motivima.

vi također bitna sastavnica ukupne, šire definirane književne baštine.

Nažalost, ukupan broj jedinica pojedine vrste građe nije moguće navesti jer muzeji nisu upisivali tražene brojčane podatke. Jednako tako, istraživanjem nije ispitivano koliko je originala, a koliko kopija pojedinih jedinica i gdje se čuvaju originali.

Odgovori na 4. i 6. pitanje: Kako muzeji nabavljaju književnu baštinu?

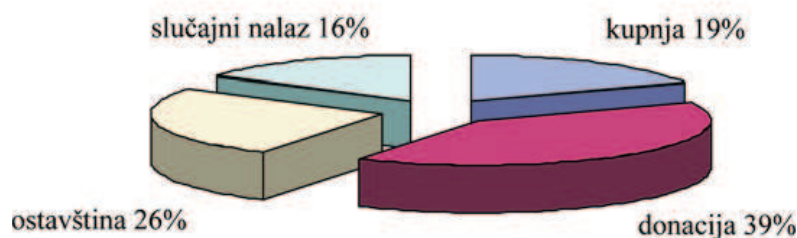
Anketirani uzorak pokazuje da ne postoji definirana nabavna politika koja obuhvaća plansko skupljanje književne baštine (v. grafikon 2.). Naime, književnu baštinu planski i redovito nabavlja osam muzeja, a sporadično 29 muzeja. Odgovore nisu dostavila dva muzeja.

Grafikon 2.

S obzirom na način nabave književne baštine (v. grafikon 3.), najveći postotak čine donacije (39%) i ostavštine književnika ili njihovih nasljednika (26%). To pokazuje povjerenje koje književnici i njihovi nasljednici imaju prema muzejima kao primjerenim ustanovama za trajnu pohranu i prezentaciju njihovih osobnih predmeta, doku-

Način nabave književne građe

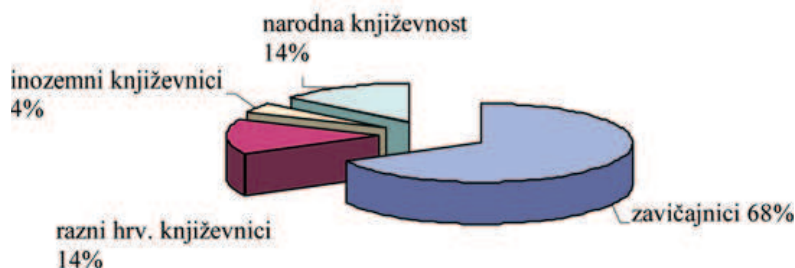

Grafikon 3.

menta, rukopisa i druge građe. Podaci istodobno govore o malim novčanim sredstvima koje muzeji izdvajaju, odnosno imaju za kupnju književne građe (19%), u nešto manjem postotku (16%) muzeji nabavljaju jedinice književne baštine slučajnim nalazom. Kao što je i očekivano, većina (tj. 23) muzeja književnu građu nabavlja na više spomenutih načina.

Odgovor na 5. pitanje: Koji su književnici zastupljeni u muzejima?

Analizom zaokruženih odgovora (književnici zavičajnici; svi hrvatski književnici; inozemni književnici; narodna književnost) dobiveni su rezultati o velikom postotku književne baštine zavičajnih pisaca (68%) u muzejima (v. grafikon 4.). Taj se rezultat, naime, i očekivao s obzirom na to da je na anketu odgovorio najveći broj općih zavičajnih

Književnici u muzeju

Grafikon 4.

muzeja koji svojom djelatnošću teže sveobuhvatnom prikazu svih specifičnih i jedinstvenih odlika i činitelja određenog teritorija⁴⁶, a zavičajni su književnici i njihova djela u tom kontekstu neizostavni. No relativno je mali postotak zastupljenosti usmene narodne književnosti (14%) koja je kao dio nematerijalne baštine⁴⁷ sastavna odrednica zavičajnog odnosno nacionalnog identiteta. Upravo bi usmena narodna književnost i njezini različiti pojavni oblici (uspavanke, brojalice, rugalice, zagonetalice, bajke, priče i predaje) trebali biti prioriteta u skupljanju zbog neizbježnog nestajanja te građe pod pritiskom ljudskog zaborava, ali i sve jačih globalizacijskih tendencija.

Jednak je broj muzeja (14%) koji u svojim fundusima čuvaju književnu baštinu različitih hrvatskih književnika bez obzira na njihovo podrijetlo ili ve-

zanost književnim stvaralaštvom, a među njima su nacionalni muzeji poput Hrvatskoga povijesnog muzeja. Samo 4% muzeja u svojim fondovima posjeduju baštinu inozemnih književnika, i to većinom u spomeničkim knjižnicama.

Odgovori na 7. pitanje: Smještaj književne građe

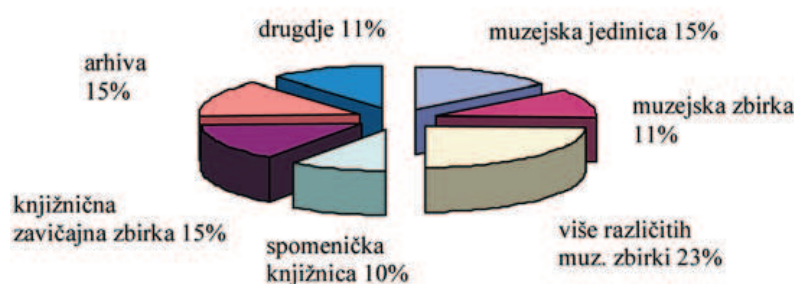
Iako su muzeji navodili više odgovora na pitanje o smještaju književne baštine, rezultati (v. grafikon 5.) pokazuju da se jedinice književne baštine u najvećem postotku čuvaju unutar više različitih muzejskih zbirki (23%) ili u zasebnim muzejskim zbirkama (11%). Izjednačen je postotak muzeja (15%) koji građu smještaju u muzejsku arhivu odnosno u knjižničnu zavičajnu zbirku.⁴⁸ U spomeničke knjižnice književnu građu smješta 10% anketiranih muzeja, a negdje drugdje (pretpostavljamo u muzejske depoe) 11% muzeja.

U samostalnim muzejskim jedinicama književna je građa pohranjena u već spomenutim memorijalnim književnim muzejima i zbirkama.

⁴⁶ Definiciju, svrhu i djelatnosti zavičajnih muzeja vidjeti u: Radovanlija Mileusnić, S., *Ustroj i organizacija knjižnica zavičajnih muzeja u Hrvatskoj*, *Muzeologija*, 38 (2001.), str. 7-20.

⁴⁷ Definiciju nematerijalne baštine prema UNESCO-u vidjeti na: *Nematerijalna baština*, URL: <http://www.min-kulture.hr> i *Intangible Heritage*. URL: <http://portal.unesco.org/culture/>

⁴⁸ Rezultati istraživanja zavičajnih zbirki u knjižnicama i muzejima objavljeni su u: Vuković-Mottl, S.; Radovanlija Mileusnić, S., *Zavičajni fondovi (zbirke) u knjižnicama i muzejima*, 5. seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji*, zbornik radova, Hrvatsko knjižničarsko društvo, Zagreb, 2002., str. 168-182.

Smještaj književne baštine

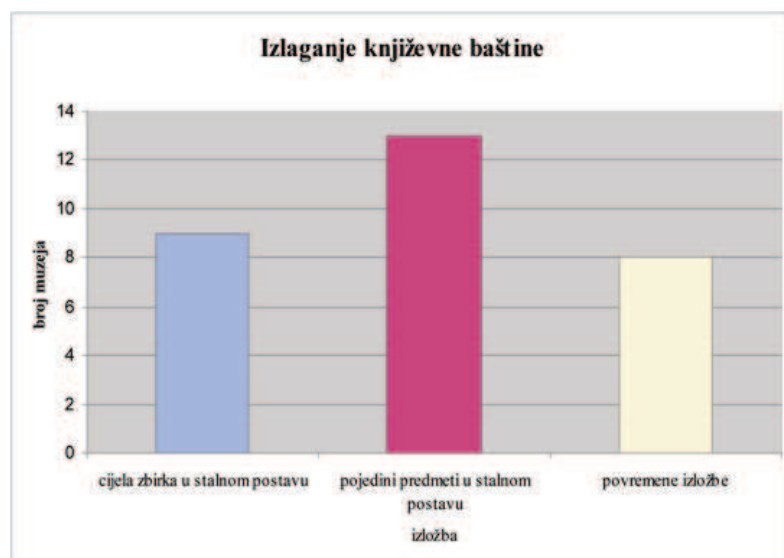
Grafikon 5.

Odgovor na 8. pitanje: Izlaganje književne baštine

U stalnome muzejskom postavu cijelu zbirku izlaže devet muzeja, a pojedine jedinice književne baštine izlaže 13 muzeja. Na povremenim izložbama osam muzeja izlagalo je književnu baštinu (v. grafikon 6.).

Kako bi se dobio potpuniji uvid u muzejske izložbene aktivnosti s književnom tematikom, dobivene pokazatelje o uključenosti književne baštine u stal-

Također bi za cjelovito sagledavanje udjela muzeja u prezentiranju i populariziranju književne baštine kao segmenta ukupne kulturne baštine trebalo nastaviti istraživanje i izradu popisa svih književnih izložaba (pojedini su muzeji u anketnom upitniku navodili svoje povremene izložbe književne tematike), kao i drugih aktivnosti i projekata muzeja (seminara, skupova, radionica, promocija i sl.) na prezentaciji književne baštine.

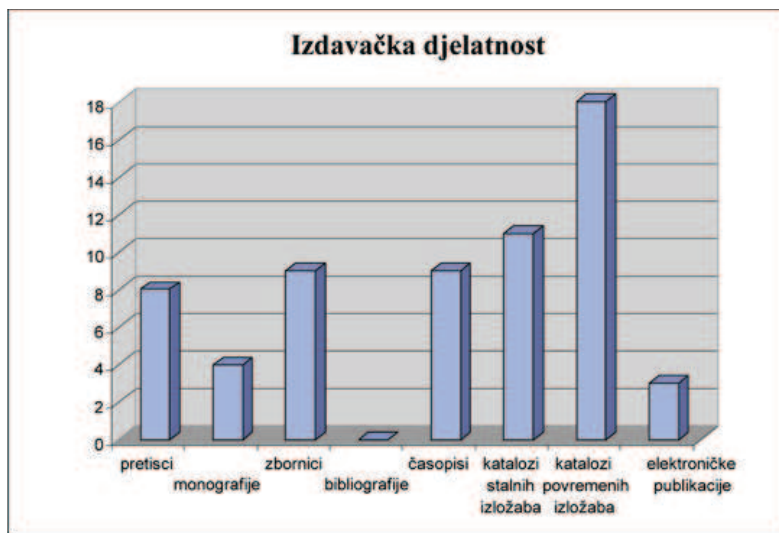

Grafikon 6.

Odgovor na 9. pitanje: Muzejska izdavačka djelatnost književne baštine

Raznovrstan spektar muzejskih izdavačkih oblika očituje se i u objavljivanju književnih sadržaja. Najveći je postotak kataloga povremenih izložaba, koji i inače čine najveći udio u ukupnome muzejskom izdavaštvu. Nerijetko

su književnici autori predgovora i eseja likovnih monografija ili kataloga izložaba⁴⁹, a česte su i grafičke mape koje objedinjuju književnu riječ i likovni izričaj.⁵⁰ Muzejska knjiga jedinstvenim spojem likovnoga i književnog izričaja često i sama postaje dio ukupnoga književnog stvaralaštva.

Posebnu pozornost **Grafikon 7.**

privlače muzejski zbornici stručnih i znanstvenih skupova vezanih za književnike te pretisci rijetke i često samo u rukopisima sačuvane književne građe iz muzejskih fondusa. Muzejska glasila koja su preuzela ulogu lokalnih

kulturoloških časopisa često objavljuju priloge iz povijesti književnosti ili pak književne tekstove.⁵¹ Muzeji također objavljuju svoje književne sadržaje kao elektroničke publikacije na CD-ROM-ovima, najčešće u sklopu širih kulturno-povijesnih izložbenih projekata⁵², a ako muzeji posjeduju svoje web stranice, na njima je predstavljena i književna građa koju imaju.

Pokazatelje navedene na grafikonu 7. moguće je ilustrirati radnom bibliografijom muzejskih izdanja s književnom tematikom, izrađenim uvidom u fond knjižnice MDC-a (v. prilog 3.).

Rezultati provedene ankete pokazali su da muzeji objavljuju vrijedne prinose za povjesničare književnosti, a pri tome ne

⁴⁹ Gliptoteka HAZU uključila se 2003. godine u muzejsko-galerijski program Uprave muzeja u Francuskoj s nazivom *Proljeće u muzejima*, kojemu je cilj uključivanje raznolikosti snažnih individualnih danosti u ukupnost bogatstva europskog naslijeđa i suvremenog stvaralaštva. Bogato ilustrirani katalog izložbe likovnog ciklusa *Crvena* suvremene hrvatske likovne umjetnice Dubravke Rakoci sadržava tekst suvremenoga hrvatskog književnika Gorana Tribusona. Tako su na stranicama kataloga predstavljena dva umjetnička senzibiliteta sa svojim specifičnim izričajima. Vidjeti: Tribuson, Goran, *Dubravka Rakoci*, Gliptoteka HAZU, Zagreb, 2003.

⁵⁰ Jedinstven su primjer grafičke mape Zbirke Biškupić, koje spajaju umjetničke senzibilitete likovnjaka i književnika. Usporedi: Maštrović, Mikica (ur.); Rauter-Plančić, Biserka (ur.). *Zbirka Biškupić : bibliofilska izdanja 1972.-2002.: iz Grafičke zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice*, Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 14. studenoga - 15. prosinca 2002., Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 2002.

⁵¹ Neka od muzejskih glasila koja redovit donose priloge iz povijesti književnosti jesu glasilo Gradskog muzeja Korčule *Godišnjak grada Korčule*; glasilo Gradskog muzeja Makarska *Makarsko primorje*; glasilo Muzeja grada Koprivnice *Podravski zbornik*, itd.

⁵² *Split Marulićeva doba* [Elektronička građa], izložbu u povodu 500. obljetnice nastanka *Judite*, Muzej grada Splita, Split, 2001.

posjeduju književnu baštinu u svojim fundusima.⁵³ Izdavačkom djelatnošću posredno populariziraju književnu baštinu i književnost svojega zavičaja.

Odgovori na 10. pitanje: Suradnja muzeja u istraživačkim, izložbenim, izdavačkim i drugim stručno-znanstvenim i promotivnim projektima vezanima za književnu baštinu

Visoki stupci na grafikonu 8. upućuju na suradnju koju muzeji ostvaruju sa svim bitnim čimbenicima u promicanju književne baštine. Muzeji najviše surađuju s drugim muzejima u Hrvatskoj

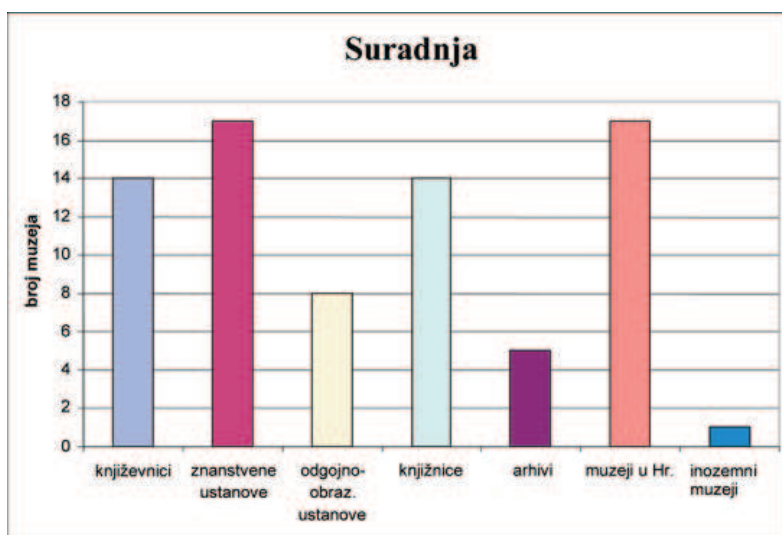
i znanstvenim ustanovama, a velik broj njih njeguje suradnju s književnicima ili knjižnicama. Manji postotak muzeja surađuje s odgojno-obrazovnim ustanovama i arhivima te s muzejima u inozemstvu. Vrlo je mala, ali postoji, suradnja s inozemnim muzejima.

ZAKLJUČCI ANKETNOG ISTRAŽIVANJA

Anketnim istraživanjem književne baštine u hrvatskim muzejima dobiveni su bitni zaključci koji odražavaju trenutačnu muzejsku praksu te ocrtavaju kartu rasprostranjenosti književne baštine.

Postojeći književni muzeji obnavljaju svoje stalne postave, provode se novi muzeološki postupci, književnom se tekstu pristupa kao muzejskom predmetu, zaprimaju se nove književne ostavštine, različite vrste muzeja organiziraju znanstvene i stručne skupove uz književne teme i književnike, pokreću se inicijative za osnivanje novih muzeja,

realiziraju se različiti interdisciplinarni projekti⁵⁴, muzeji vrlo aktivno sudjeluju u ukupnom književnom nakladništvu.

Grafikon 8.

⁵³ Primjerice, Muzej Đakovštine, koji je u anketi odgovorio da ne posjeduje predmete književne baštine, u svojem glasilu *Zbornik Muzeja Đakovštine* objavljuje priloge i građu iz povijesti književnosti, npr. Pavić, K., *Ilirizam u Đakovu*, *Zbornik Muzeja Đakovštine*, 2 (1982.), str.121-152.; Srakić, M., *Kranjčevićeva i Matoševa pisma biskupu Strossmayeru*, *Zbornik Muzeja Đakovštine*, 2 (1982.), str. 153-156.; Pavić, K., *Luka Botić u Đakovu*, *Zbornik muzeja Đakovštine*, 3 (1985.), str. 67-103., itd.

⁵⁴ U akciji *Noć muzeja*, održanoj 26. siječnja 2007. godine, Hrvatski povijesni muzej omogućio je cjelonoćno razgledavanje izložbe o Prvome svjetskom ratu *Dadoh zlato za željezo*, uz čitanje ulomaka iz djela Miroslava Krležje, Dragutina Tadijanovića i Ivana Gorana Kovačića, koji su u svojim književnim djelima pisali o Prvome svjetskom ratu.

Uz navedene važnije pozitivne činjenice uočeni su i nedostaci koji se uveliko odražavaju na karti književne baštine u hrvatskim muzejima. Navodimo neke od njih:

- U Hrvatskoj je malo književnih muzeja i zbirki s obzirom na brojnost književnih imena čiji bi nositelji i njihova književna djela trebali biti adekvatno muzealizirani.
- Muzejski su postavi (s obzirom na muzeološku prezentaciju, ali i nepromijenjenost sadržaja koji se ne popunjava kontinuirano), zastarjeli.
- Ne postoje muzeji književnih djela/fabula.⁵⁵
- Nedovoljan je broj stručnog osoblja, uz to što drugi financijski i tehnički razlozi onemogućuju redovite muzejske djelatnosti pojedinih književnih muzeja.⁵⁶
- Nedovoljna je osviještenost muzeja o književnoj baštini kao muzeološkom predmetu interesa.
- Nije definirana nabavna politika skupljanja književne baštine.
- Sporadično se skuplja usmena narodna književnost kao značajan segment nematerijalne baštine u muzejima.
- Mali broj predmeta u usporedbi s knjižničnom i arhivskom građom

upućuje na potrebu kontinuiranoga i pravodobnog skupljanja različite književne građe o suvremenicima.

- Potrebno je intenzivirati i njegovati dobar *imidž* u javnosti te stjecati povjerenje književnika i njihovih nasljednika.
- Književna je baština pojedinih književnika raspršena u više muzeja (pa i drugih različitih ustanova), bez međusobno upućujućih podataka.
- Nedovoljno je promovirana važna uloga muzeja u objavljivanju književnih sadržaja.
- Mali se broj izložaba s književnom tematikom može povećati i onda kada muzeji ne posjeduju književnu baštinu uspostavom suradnje s ustanovama i pojedincima koji je posjeduju.

Provedeno istraživanje otvorilo je ta i niz drugih otvorenih pitanja, ali i odredilo smjernice daljnjih istraživanja. Stoga bi, slijedom već učinjenoga, trebalo nastaviti skupljati podatke o književnoj baštini i u ostalim hrvatskim muzejima koji nisu odgovorili na anketni upitnik. Neposrednim uvidom u građu te detaljnijim istraživanjem literature, muzejske dokumentacije i arhive, u potpunosti bi se postigli ciljevi provedenoga anketnog istraživanja

NOVE INICIJATIVE

Odgovori muzeja o spremnosti na suradnju i njihova otvorenosti za nove projekte (što zorno ilustrira veliki odaziv za sudjelovanje na MDC-ovu interdisciplinarnom skupu koji je okupio 50 izlagača), ohrabruju iskazivanje novih ideja i inicijativa.

Zajedničkim naporima i suradnjom muzeja i književnika, književnih teoretičara

⁵⁵ Buddenbrookhaus (Luebeck) jedan je od poznatijih primjera muzealizacije književnog teksta. Vidjeti: Heinrich-und-Thomas-Mann-Zentrum, Buddenbrookhaus, URL:<http://www.buddenbrookhaus.de/index.php> (15-03-2006)

⁵⁶ Jedan od novinskih napisa koji upozorava na suvremenu problematiku Muzeja Petra Preradovića u Grabrovnicu jest *Rodna kuća Petra Preradovića vapi za obnovom – Muzej koji to ustvari nije*, Virovitički list, br. 2395 (6. kolovoza 2004.).

i povjesničara, arhiva, knjižnica, odgojno-obrazovnih i znanstvenih ustanova trebalo bi, radi općega nacionalnog interesa i dobra iskoristiti potencijale, dobru volju, znanje, iskustvo te uz pomoć suvremene tehnologije postupno i kontinuirano realizirati tri osnovne zadaće koje navodimo.

1. Iniciranje i aktivno sudjelovanje u novim muzeološkim i interdisciplinarnim projektima koji promoviraju književnu baštinu na nacionalnoj i međunarodnoj razini

Naime, mnoge europske zemlje različitim kulturnim događanjima obilježavaju godišnjice svojih književnih velikana. Primjerice, brojne manifestacije muzeja i drugih kulturnih ustanova u povodu 200. godišnjice rođenja Hansa Christiana Andersena obilježile su 2005. godinu⁵⁷, a ljubitelji književnosti cijeloga svijeta posvetili su 2006. godinu kulturnim zbivanjima u spomen i zahvalu velikom književniku Henriku Ibsenu, uz 100. godišnjicu njegove smrti.⁵⁸ Grad Edinburgh proglašen je prvim UNESCO-ovim gradom književnosti koji je prepoznao svoju književnu baštinu i brojnim kulturnim aktivnosti pridonosi

⁵⁷ O izložbi Hansa Christiana Andersena, održanoj u British Library (London), vidjeti u: Birkett, Dea, *Brought to book*, Museums journal, August 2005., str. 22.

⁵⁸ U Norveškoj djeluju tri Ibsenova muzeja: Ibsen House u Grimstadu (osnovan 1909.), Ibsen Museum u Skienu (1958.) i Ibsen Museum u Oslu (1993.). Uz njih djeluju i dva kazališna muzeja i arhivske kazališne zbirke koje sadržavaju Ibsenovu građu (Bergen Theatre Museum, Theatre Archives u Bergenu i Theatre Museum u Oslu), URL:<http://www.museumnett.no/ibsen> (17-05-2006)

promicanju književne umjetnosti.⁵⁹ Navedeni primjeri trebali bi biti poticaj da hrvatske kulturne ustanove, ponajprije muzeji, u (dugo)godišnjim planovima rada “ne zaborave” svoje književnike.⁶⁰

2. Izgradnja jedinstvenog registra književne baštine

Potrebu za okupljanjem i evidentiranjem podataka o književnoj baštini prepoznao je Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti BiH u Sarajevu još 1989. godine, kada je, u suradnji s književnim povjesničarima i književnicima, izradio *Mapu književne baštine Bosne i Hercegovine*.⁶¹ U uvodnom tekstu *Mape* uredništvo je istaknulo njezinu svrhu, prepoznatu u popularizaciji književnog stvaralaštva te u poticanju većeg zanimanja za proučavanje književne baštine. Mjesta na zemljopisnoj karti Bosne i Hercegovine označena su imenima 144 književnika iz 19. i 20. stoljeća, naslovima značajnijih književnih časopisa, kao i nazivima književnih manifestacija.

Već spominjani online Registar HDA i online katalog NSK javno izlažu sadržaj

⁵⁹ Heal, Sharon, *Tales of the city*, Museums journal, april 2006., str. 38-39.; Edinburgh, first UNESCO City of Literature. URL:<http://www.cityofliterature.com> (27-04-2006)

⁶⁰ Neki od književnika koji su u 2006. imali svoje godišnjice, a muzeji su ih “zaboravili” jesu: Josip Kozarac - 100. godišnjica smrti, Vladimir Nazor - 130. godišnjica rođenja, Janko Polić Kamov - 120. godišnjica rođenja, August Šenoa - 125. godišnjica smrti, Tin Ujević - 115. godišnjica rođenja, Milan Begović - 130. godina rođenja, Miroslav Krleža - 25. godišnjica smrti itd.

⁶¹ *Mapa književne baštine Bosne i Hercegovine*, Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1989.

svojih fondova, u koje je uključena i književna baština. Slijedom navedenih primjera, i muzeji bi trebali javno prezentirati svoje književne fondove, uz navod gdje se nalaze i koju vrstu građe čuvaju.

Jedan od načina je izgradnja *registra književne baštine u Hrvatskoj*. Taj bi se *registar* trebao graditi i kontinuirano dopunjavati kao elektronička baza podataka koja bi objedinjavala podatke o književnoj građi u hrvatskim muzejima, ali i drugim baštinskim ustanovama te zavodima, udrugama i odgojno-obrazovnim ustanovama.

Pri planiranju i izgradnji baze *registra*, uz jasno definirane kriterije prema kojima će se odabirati književnici (književnici rođeni u Hrvatskoj; književnici koju su rođeni izvan Hrvatske, ali su stvarali u Hrvatskoj; razdoblje u kojemu su književno stvarali itd.), trebalo bi definirati i njezine osnovne skupine podataka, koje bi trebale obuhvaćati:

- bio-bibliografske podatke,
- podatke o smještaju književne građe (muzej / arhiv / knjižnica / HAZU / privatno vlasništvo itd.),
- naziv i vrsta građe na pojedinim lokacijama uključujući njihove kataloške podatke te podatke o njihovoj izvornosti (originali / kopije),
- podatke o zbirkama umjetnina (portreti, poprsja, crteži književnika ili djela s motivima iz književnog stvaralaštva) i mjestima / ustanovama gdje se nalaze,
- podatke o rodnim kućama (sačuvane i zaštićene / prenamijenjene u muzej ili nešto drugo / obilježjima tj. spomenpločama, bistama i sl.),
- vizualne, zvučne i filmske zapise,

- popis projekata, izložaba i objavljenih izvora podataka o književnoj građi.

Baza bi, naravno, sadržavala i dostupne web adrese te pristup digitaliziranoj građi.

3. Poticanje inicijative osnutka centra odnosno muzeja hrvatske književnosti

Mnoge zemlje imaju ustrojene muzeje nacionalne književnosti po čijemu bi se uzoru hrvatska muzejska scena mogla upotpuniti novim specijalnim muzejom koji bi promovirao ukupnu nacionalnu hrvatsku književnost. Po svojem karakteru mogao bi se raznim suvremenim servisima i uslugama za korisnike (edukativne radionice, izložbeni prostori, čitaonice i sl.) ustrojiti kao središnji centar za hrvatsku knjigu. Na tu potrebu upozorili su i rezultati već spominjanog ispitivanja javnog mnijenja anonimnom MDC-ovom anketom, u kojoj je 92% ispitanika dalo svoj glas za njegov osnutak⁶², a predstavnici stručne interdisciplinarne javnosti također su pokazali zanimanje dolaskom i sudjelovanjem na MDC-ovu simpoziju.

⁶² Radovanlija Mileusnić, S., *Muzeji i književnost: što muzealci i građanstvo misle o muzeju hrvatske književnosti?*, *Informatica Museologica*, 36, 1/2 (2005.), str. 149-151.

Prilog 1. Popis muzeja koji (ne)posjeduju književnu baštinu

Naziv muzeja	1.	Vrsta muzeja
Centar za kulturu Starog Grada	da	opći-gradski
Dubrovački muzeji, Dom Marina Držića, Dubrovnik	da	spec.-biograf.
Dvor Trakošćan	da	opći-reg.
Galerija likovnih umjetnosti Osijek	da	spec.-umj.
Gradski muzej Bjelovar	da	opći-zavičajni
Gradski muzej Čazma	da	opći-zavičajni
Gradski muzej Drniš	da	opći-gradski
Gradski muzej Korčula	da	opći-gradski
Gradski muzej Požega	da	opći-zavičajni
Gradski muzej Senj	da	opći-gradski
Gradski muzej Virovitica	da	opći-zavičajni
Hrvatski povijesni muzej	da	spec.-povijesni
Hrvatski školski muzej, Zagreb	da	spec.-školski
Lošinjski muzej / Umjetničke zbirke Maloga Lošinja	da	opći-zavičajni
Memorijal Bele i Miroslava Krleža, Zagreb (Muzej grada Zagreba)	da	muz.zb.-memor.
Memorijalna zbirka Matije Vlačića Ilirika, Labin (Narodni muzej Labin)	da	muz.zb.-memor.
Memorijalna zbirka Mije Mirkovića/Mate Balote, Rakalj	da	muz.zb.-memor.
Memorijalni muzej Ivana Gorana Kovačića, Lukovdol (Hrv. povijesni muz.)	da	spec.-memor.
Muzej Brodskog Posavlja, Slavonski Brod	da	opći-zavičajni
Muzej Cetinske krajine, Sinj	da	opći-zavičajni
Muzej grada Splita	da	opći-gradski
Muzej grada Trogira	da	opći-gradski
Muzej Ljudevita Gaja, Krapina	da	spec.-biograf.
Muzej moderne i suvremene umjetnosti Rijeka	da	spec.-umj.
Muzej Petra Preradovića, Grabrovnica	da	muz.zb.-biograf.
Muzej Slavonije, Osijek (Odjel muzealnih tiskopisa)	da	opći-region.
Muzej Valpovštine, Valpovo	da	opći-zavičajni
Muzeji Hrvatskog zagorja, Muzej staro selo Kumrovec	da	spec.-etnog.
Muzejska zbirka Kastavštine (PPMHP, Rijeka)	da	muz.zb.
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	da	muz.zb.-kazal.
Narodni muzej Labin	da	opći-zavičajni
Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja (PPMHP), Rijeka	da	opći-reg.
Tehnički muzej, Zagreb	da	spec-tehnički
Zavičajni muzej Našice	da	opći-zavičajni
Zavičajni muzej Ogulin	da	opći-zavičajni
Zavičajni muzej Ozalj	da	opći-zavičajni
Zavičajni muzej Slatina	da	opći-zavičajni
Zavičajni muzej Varaždinske Toplice	da	opći-zavičajni
Zbirka Baltazara Bogišića HAZU, Cavtat	da	spec.-biograf.
Arheološki muzej Istre Pula	ne	spec.-arheol.
Arheološki muzej Zadar	ne	spec.-arheol.

Galerija Prica, Samobor	ne	spec.-umj.
Galerija Stari Grad, Đurđevac	ne	spec.-umj.
Galerija umjetnina grada Slavenskog Broda	ne	spec.-umj.
Gliptoteka HAZU, Zagreb	ne	spec.-umj.
Hrvatski pomorski muzej Split	ne	spec.-pom.
Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb	ne	spec.-prir.
JU Nacionalni park Brijuni	ne	opći-zavičajni
MHZ, Galerija Antuna Augustinčića	ne	spec.-umj.
Muzej Đakovštine, Đakovo	ne	opći-zavičajni
Muzej Gacke, Otočac	ne	opći-zavičajni
Muzej "Matija Skurjeni", Zaprešić	ne	spec.-umj.
Muzej Međimurja, Čakovec	ne	opći-zavičajni
Muzej prehrane "Podravka", Koprivnica	ne	spec.-tehn.
Muzej Prigorja, Sesvete	ne	opći-zavičajni
Muzej triljskog kraja, Trilj	ne	opći-zavičajni
Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb	ne	spec.-umj.
Umjetnička galerija Dubrovnik	ne	spec.-umj.
Zavičajni muzej Biograd na Moru	ne	opći-zavičajni

Prilog 2. Književnici čija je baština zastupljena u muzejima

* označava književnika koji je tema umjetničkih djela u muzeju

Naziv muzeja	Prezime i ime književnika
Gradski muzej Požega	Adžić, Kajo
Muzej Cetinske krajine, Sinj	Aralica, Ivan
Gradski muzej Požega	Babukić, Vjekoslav
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Badalić, Hugo
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Bajsić, Zvonimir
Memorijalna zbirka Mije Mirkovića / Mate Balote, Rakalj	Balota, Mate (Mijo Mirković)
PPMHP, Rijeka	Balota, Mate (Mijo Mirković)
Tehnički muzej, Zagreb	Balota, Mate (Mijo Mirković)
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Bartek, Antun
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Batušić, Slavko
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Begović, Milan
Zavičajni muzej Našice	Belavić, o. Placido
Zavičajni muzej Ozalj	Belostenec, Ivan
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Benček, Antun
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Benošić, Valentin
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Berka, Josip
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Berković, Josip
Zbirka Baltazara Bogišića HAZU, Cavtat	Bogišić, Baltazar
Muzej Cetinske krajine, Sinj	Božić, Mirko
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Brešić, Vinko
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Brlić-Mažuranić, Ivana
Zavičajni muzej Ogulin	Brlić-Mažuranić, Ivana
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Budak, Pero
Muzejska zbirka Kastavštine, PPMHP, Rijeka	Car Emin, Viktor

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja, Rijeka	Car Emin, Viktor
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Cesarec, August
Gliptoteka HAZU	Cesarec, August*
Gradski muzej Požega	Cesarić, Dobriša
Muzej Slavonije Osijek	Cesarić, Dobriša
Gradski muzej Požega	Ciraki, Franjo
Zavičajni muzej Našice	Crvenka, o. Mario Vladimir
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Čarapina, Stanislava
Gradski muzej Požega	Čevapović, Grgur
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Demeter, Dimitrija
Gliptoteka HAZU	Dežman, Ivan*
Gradski muzej Virovitica	Dobravec Plevnik, Ivan
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Dokuzović, Dragica
Gliptoteka HAZU	Domjanić, Dragutin*
Dubrovački muzeji, Dom Marina Držića	Držić, Marin
MHZ, Galerija Antuna Augustinčića	Držić, Marin*
Muzejska zbirka Kastavštine, PPMHP, Rijeka	Dukić, Ante
Muzej Valpovštine, Valpovo	Evetović, Franjo Ante (Miroľjub)
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Feldman, Miroslav
Zavičajni muzej Našice	Fermendžin, Euzebije
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Filipović, Rasim
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Fotez, Marko
Gradski muzej Požega	Franić Požežanin, Ivan
Gradski muzej Virovitica	Fujs, Franjo
Muzej Ljudevita Gaja, Krapina	Gaj, Ljudevit
Hrvatski povijesni muzej	Gaj, Ljudevit
Zavičajni muzej Našice	Gardaš, Anto
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Gavella, Branko
MHZ, Galerija Antuna Augustinčića	Gavella, Branko*
Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja, Rijeka	Gjalski, Ksaver Šandor
Gliptoteka HAZU	Gjalski, Ksaver Šandor*
Gradski muzej Virovitica	Glumac, Branislav
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Godić, Stjepan
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Golubić, Radovan
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Gunčević, Josip
Gliptoteka HAZU	Gundulić, Ivan*
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Hadžić, Fadil
Hrvatski školski muzej, Zagreb	Heilgstein, Dragoslav
Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja, Rijeka	Hirc, Dragutin
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Hirtz-Maraković, Sofija
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Horkić, Dragutin
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Ivakić, Joza
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Ivanišević, Drago
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Jajić, Marijan
Zavičajni muzej Našice	Jančula, o. Julije
Gradski muzej Požega	Jelčić, Dubravko
Hrvatski povijesni muzej	Jemeršić, Ivan Nepomuk

Zavičajni muzej Slatina	Jirsak, Mirko
Hrvatski povijesni muzej	Jurić Zagorka, Marija
Gradski muzej Požega	Jurković, Janko
Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja, Rijeka	Kabalin, David
Gliptoteka HAZU	Kačić Miošić, Andrija*
Gradski muzej Korčula	Kanavelić, Petar
Gradski muzej Požega	Kanižlić, Antun
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Karagić, Antun
Gliptoteka HAZU	Kaštelan, Jure*
Zavičajni muzej Našice	Katalenić, Zvonimir
Hrvatski povijesni muzej	Katalinić Jeretov, Rikard
Muzejska zbirka Kastavštine, PPMHP, Rijeka	Katalinić Jeretov, Rikard
Gradski muzej Požega	Kempff, Julije
MHZ, Galerija Antuna Augustinčića	Kočić, Petar*
Gradski muzej Čazma	Kolar, Slavko
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Kolar, Slavko
Gradski muzej Požega	Kolarić Kišur, Zlata
Gradski muzej Požega	Korajac, Vilim
Tehnički muzej, Zagreb	Koren Željko, Ljubica
Gradski muzej Drniš	Kosor, Josip
Memorijalni muzej Ivan Goran Kovačić, Lukovdol (HPM)	Kovačić, Ivan Goran
Hrvatski povijesni muzej	Kovačić, Ivan Goran
Gliptoteka HAZU	Kovačić, Ivan Goran*
Muzej moderne i suvremene umjetnosti Rijeka	Kovačić, Ivan Goran*
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Kozarac, Ivan
Hrvatski školski muzej, Zagreb	Krajačić, Ljudevit
Gradski muzej Požega	Kraljević, Miroslav
Gradski muzej Senj	Kranjčević, Silvije Strahimir
Zavičajni muzej Našice	Krčmar, Stjepan
Memorijal Bele i Miroslava Krleža	Krleža, Miroslav
Gliptoteka HAZU	Krleža, Miroslav*
JU nacionalni park Brijuni	Krleža, Miroslav
Zavičajni muzej Našice	Krmpotić, Branko
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Krpan, Miloš
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Krpan, Sofija
Zavičajni muzej Našice	Kršnjavi, Isidor
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Kulundžić, Josip
Hrvatski povijesni muzej	Kumičić, Eugen
Gliptoteka HAZU	Kumičić, Eugen*
Zavičajni muzej Našice	Kuntarić, Ljuboslav
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Kušan, Ivan
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Kušan, Jakša
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Lanosović, Marijan
Zavičajni muzej Ozalj	Laszowski, Emil
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Livadić, Branko
Zavičajni muzej Ozalj	Lopašić, Radoslav
Hrvatski školski muzej, Zagreb	Lovrak, Mato
Muzej Slavonije Osijek	Magjer, Rudolfo Franjin

Zavičajni muzej Našice	Majstorović, o. Srećko
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Maraković, Ljubomir
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Marinković, Ranko
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Marjanović, Milan
Muzejska zbirka Kastavštine, PPMHP, Rijeka	Marjanović, Milan
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Marjanović, Stjepan
Gradski muzej Požega	Marković, Zdenka
Centar za kulturu Starog Grada	Maroević, Frane
Narodni muzej Labin	Martinuzzi, Giuseppina
Muzej grada Splita	Marulić, Marko
Gradski muzej Drniš	Marušić, Filip
Zavičajni muzej Našice	Matanović, Julijana
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Matković, Marijan
Gliptoteka HAZU	Matoš, Antun Gustav*
Zavičajni muzej Ozalj	Mavretić, Željko
Hrvatski povijesni muzej	Mažuranić, Ivan
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Mesarić, Kalman
Gradski muzej Požega	Messner Šporšić, Antun
Gradski muzej Požega	Messner, Ivan
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Mihalić, Stjepan
Zavičajni muzej Našice	Mihaljević, Romeo
Lošinjski muzej / Umjetničke zbirke Maloga Lošinja	Mihičić, Andro Vid
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Milčinović, Andrija
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Milčinović, Vera
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Miletić, Stjepan
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Milinković, Antun
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Milošić, Stanislav Geza
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Mirković, Josip
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Nametak, Alija
Muzejska zbirka Kastavštine, PPMHP, Rijeka	Nazor, Vladimir
Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja, Rijeka	Nazor, Vladimir
Gliptoteka HAZU	Nazor, Vladimir*
Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja, Rijeka	Nehajev, M.
Gradski muzej Virovitica	Nikolić, Milan
Muzej grada Splita	Nodilo, Natko
Gradski muzej Senj	Novak, Vjenceslav
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Nučić-Vojković, Mila
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Ogrizović, Milan
Muzej grada Splita	(opsežan prilog)
Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja, Rijeka	Pavešić, Ljubo
Zavičajni muzej Našice	Pejačević, grof Julijan
Hrvatski školski muzej, Zagreb	Pogačić, Milka
Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja, Rijeka	Polić, Nikola
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Polić-Kamov, Janko
Gliptoteka HAZU	Polić-Kamov, Janko*
Muzej Petra Preradovića, Grabrovnica	Preradović, Petar
Hrvatski povijesni muzej	Preradović, Petar
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Prica, Čedo

Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Pustay, Josip
Muzej Slavonije Osijek	Rakoš, Pavao M.
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Rem, Vladimir
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Rubin, Drago
Tehnički muzej, Zagreb	Rubin, Drago
Gradski muzej Bjelovar	Sabol, Željko
Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja, Rijeka	Strohal, Rudolf
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Strozzi, Tito
Gradski muzej Bjelovar	Sudeta, Đuro
Gradski muzej Korčula	Šegedin, Petar
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Šenoa, Julije
Gliptoteka HAZU	Šimić, Antun Branko*
Muzej Cetinske krajine, Sinj	Šimunović, Dinko
Gradski muzej Korčula	Španić, Jakov
Zavičajni muzej Našice	Špicer, Mavro
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Špoljar, Branko
Galerija likovnih umjetnosti Osijek	Švajcer, Oto
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Tadjanović, Dragutin
Gradski muzej Bjelovar	Taritaš, Milan
Muzej grada Splita	Tartaglia, Ivo
Zavičajni muzej Ozalj	Težak, Stjepko
Zavičajni muzej Našice	Tomaš, Stjepan
Gradski muzej Požega	Tomić, Josip Eugen
Centar za kulturu Starog Grada	Tresić Pavičić, Ante
Gradski muzej Bjelovar	Trnski, Ivan
Hrvatski školski muzej, Zagreb	Trstenjak, Davorin
Muzej Slavonije Osijek	Truhelka, Jagoda
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Turčinović, Vlaho
MHZ, Muzej staro selo Kumrovec	usmena narodna književnost
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Vavra, Nina
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Velikanović, Iso
Muzej grada Splita	Vidović, Emanuel
Gradski muzej Korčula	Vinicije Lupis
Memorijalna zbirka Matije Vlačića Ilirika, Labin	Vlačić Ilirik, Matija
Muzejsko-kazališna zbirka HAZU	Vojnović, Ivo
MHZ, Galerija Antuna Augustinčića	Vojnović, Ivo*
Hrvatski povijesni muzej	Vraz, Stanko
Tehnički muzej, Zagreb	Vrduka, Vladimir
Muzej Brodskog Posavlja, Slav. Brod	Zlomislić, Hinko
Zavičajni muzej Ozalj	Zrinski, Ana Katarina
Zavičajni muzej Ozalj	Zrinski, Petar
Zavičajni muzej Slatina	Žmegač, Viktor

Prilog 3: (Radna) bibliografija muzejskih izdanja o hrvatskoj književnoj baštini

Bibliografija muzejskih izdanja o hrvatskoj književnoj baštini izrađena je uvidom u građu knjižnice Muzejskog dokumentacijskog centra. Objedinjuje izdanja hrvatskih muzeja u kojima je obrađen neki segment književne baštine. To su većinom katalogi povremenih izložaba, katalogi muzejskih zbirki i stalnih postava te zbornici stručnih i znanstvenih skupova vezanih uz književnu tematiku u (su)organizaciji muzeja.

PUBLIKACIJE

- Atelier u oku : iz zbirke pjesama Miroslava Mađera "Jesenja berba", 1999. : Likovni salon Vladimir Becić, Slavonski Brod, 2001. - 2002.* Slavonski Brod : Galerija umjetnina grada Slavanskog Broda, 2001.
- Balabanić, Josip. *Ljudevit Farkaš Vukotinović.* Zagreb : Školska knjiga : Hrvatski prirodoslovni muzej, 2005.
- Batinić, Štefka; Majhut, Berislav. *Od slikovnjaka do vragobe : hrvatske slikovnice do 1945. : Hrvatski školski muzej, Zagreb, ožujak 2001.* Zagreb : Hrvatski školski muzej, 2001.
- Batorović, Mato. *Blago knjižnice Franjevačkog samostana u Šaregradu : izbor djela hrvatskih pisaca do 1850. godine : Ilok, travanj 2005.* Ilok : Muzej grada Iloka, 2005.
- Benyovsky, Lucija. *Ivan Goran Kovačić i njegov zavičaj.* Zagreb : Hrvatski povijesni muzej, 2003.
- Blago šibenskih knjižnica : XVI. - XVIII. stoljeće.* Šibenik : Muzej grada Šibenika, 1991.
- Borčić, Goran (ur.). *Split Marulićeva doba : Muzej grada Splita, 22. studenoga - 11. siječnja 2002.* Split : Muzej grada Splita, 2001.
- Borošak-Marijanović, J. ; Brajković, V. ; Jurdana, E. *Ilirski pokret u Hrvatskoj : izložba : Izložbeni prostor Franjevački samostan, Pula, 5.5. - 26.6. 1986.* Pula : Arheološki muzej Istre, 1986.
- Bratulić, Josip (ur.). *Pisana riječ u Hrvatskoj : Muzejski prostor Zagreb, 28. listopada 1985. - 23. veljače 1986.* Zagreb : Muzejsko-galerijski centar, 1985.
- Brekalo, Ivanka. *Dr. Stjepan Orešković (1895. - 1966.) : Samoborski muzej, studeni 2005.* Samobor : Samoborski muzej, 2005.
- Brezinščak, Narcisa. *Muzej dr. Ljudevita Gaja, Krapina.* Krapina, 2001. (rukopis)
- Bunčić, Ivanka; Cafuta, Ivanka. *Obitelj Brlić i Ivana Brlić-Mažuranić.* Slavonski Brod : Muzej Brodskog Posavlja, 1998.
- Cafuta, Ivanka. *Josip Gunčević, Josip Mirković, Josip Pusztaý : Muzej Brodskog Posavlja, Slavonski Brod, srpanj-kolovoz 1995.* Slavonski Brod : Muzej Brodskog Posavlja, 1995.
- Celio Cega, Fani. *Sačuvana djela Ivana Lucića u trogirskim knjižnicama : izložba Muzej grada Trogira, 10. - 26. studenoga 2004.* Trogir : Muzej grada Trogira, 2004.
- Damiš, Ivan. *Život i djelo fra Kaje Agjića.* Požega : Muzej Požeške kotline, 1992.
- Dani Julija Benešića : zbornik radova : I.* Ilok : Muzej grada Iloka ; Zagreb : Pergamena, 2004.
- Dani Julija Benešića : zbornik radova : II.* Ilok : Muzej grada Iloka, 2006.
- Držić na stranim jezicima : Dom Marina Držića, Dubrovnik.* Dubrovnik : Dom Marina Držića, 1997.
- Dumbović, Ivan. *Milka Pogačić : život i djelo : Hrvatski školski muzej, Zagreb, 1981.* Zagreb : Hrvatski školski muzej, 1981.
- Ernečić, Dražen. *Fran Galović (1887. - 1914.) : Muzej grada Koprivnice, 24. listopada - 14. studenoga 2002.* Koprivnica : Muzej grada Koprivnice, 2002.
- Feletar, Dragutin (ur.). *Kajkaviana Croatica : izbor kajkavskih knjiga od 17. stoljeća do danas : Muzej Međimurja, Čakovec, od 14. do 30. ožujka 1997.* Čakovec : Muzej Međimurja, 1997.

- Flaker, Vida. *Preradovićev muzej*. Grabrovnica : JAZU, 1968.
- Foretić, Miljenko. *Ivan Gundulić i njegovo djelo : Knežev dvor, Dubrovnik, 11.4. - 31.5. 1989*. Dubrovnik : Dubrovački muzej, 1989.
- Frkin, Vatroslav. *Izložba život i djelo Marijana Lanosovića (1742. - 1812.) : Izložbena dvorana Muzeja Brodskog Posavlja, Slavonski Brod, studeni 1982*. Slavonski Brod : Franjevački samostan : Muzej Brodskog Posavlja, 1982.
- Gotthardi-Škiljan, Renata. *Ivan Lovrenčić : crteži, ilustracije Balada Petrice Kerempuha Miroslava Krležje : Kabinet grafike JAZU, Zagreb, 24.10. - 9.11. 1980., Galerija Galženica, Velika Gorica, 20.1. - 6.2. 1981*. Zagreb : Kabinet grafike JAZU, 1980.
- Hećimović, Branko. *Obitelj Šenoa i Hrvatsko narodno kazalište*. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2001.
- Horvatić-Gmaz, V. ; Stergar, B. *Kajkaviana Croatica : hrvatska kajkavska riječ : Stari Grad Ozalj, 8.11. - 8.12. 1996*. Ozalj : Narodno sveučilište, 1996.
- Ivanuša, Dolores. *Memorijalni muzej Ivana Gorana Kovačića*. Zagreb : Zavod za književnost i teatrologiju JAZU : Muzej revolucije naroda Hrvatske, 1975.
- Ivetic, Marija. *Dr. Juraj Dobrila – život i djelo : Veli Ježenj, stalni postav*. Pazin : Pučko otvoreno učilište u Pazinu, Muzej grada Pazina, 2005.
- Izložba Kajkaviana Croatica - hrvatska kajkavska riječ : Galerija grada Krapine, 19. ožujka - 20. travnja 1997*. Krapina : Narodno sveučilište Krapina, 1997.
- Jembrih, Alojz (ur.). *Kajkaviana Croatica : hrvatska kajkavska riječ : izložba od 4. do 30. lipnja 1996., Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb*. Zagreb : Družba Braća hrvatskoga zmaja : Muzej za umjetnost i obrt, 1996.
- Jembrih, A.; Cesarec, I.; Ivanjek, M. *Tragom hrvatskokajkavske pisane i tiskane riječi*. Donja Stubica : Kajkaviana, 1990.
- Jerčić, Nada. *Priča o Miljenku i Dobrili*. Kaštel Lukšić : Muzej grada Kaštela, 2004.
- Jurić, Šime. *Djela Matije Vlačića Ilirika u knjižnicama Socijalističke Republike Hrvatske : izložba Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb, 16. - 30.12. 1975*. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1975.
- Kapetanić, Davor. *Gajev muzej : postavljen i otvoren suradnjom JAZU, Odjela za suvremenu književnost i Skupštine općine Krapina o stogodišnjici Akademijina rada*. Zagreb : JAZU, 1966.
- Katičić, R., Prosperov Novak, S.; Ribičić-Županić, A. *Sto remek-djela : pisna riječ u Hrvatskoj*. Osijek : Galerija likovnih umjetnosti ; Zagreb : Muzejski prostor ; Pula : Arheološki muzej Istre 1986.
- Katičić, R.; Novak Prosperov, S. *Dva tisućljeća pismene kulture na tlu Hrvatske*. Zagreb : Muzejsko-galerijski centar, 1987.
- Kečkemet, Duško. *Marko Marulić i Split njegova doba*. Split, 1972. (rukopis)
- Klarić, Mario. *Muzejska pričaonica-igraonica "Spojimo Miljenka i Dobrilu" : izložba muzejske radionice : Muzej grada Kaštela, 10. svibnja - 6. lipnja 2005*. Kaštel : Muzej grada Kaštela, 2005.
- Kolar, Sonja. *Ivan Goran Kovačić : (1913. - 1943.)*. Zagreb : Muzej revolucije naroda Hrvatske, 1983.
- Koroman, Boris. *Memorijalna zbirka Mije Mirkovića - Mate Balote u Rakuju : etnografski aspekti novog stalnog postava*. Pazin, 2005. (rukopis)
- Kozak, Dinko. *Herbar Ivane Brlić-Mažuranić : Muzej Brodskog Posavlja, Slavonski Brod, travanj 1998*. Slavonski Brod : Muzej Brodskog Posavlja, 1998.
- Krležin Gvozd : muzejsko memorijalni kulturni kompleks "Miroslav i Bela Krleža"*. Zagreb : Odbor za izgradnju Krležinog Gvozda, 1988.
- Laljak, Stjepan. *Izložba "Kozarčanin u Zaprešiću" : uz 45-godišnjicu smrti i 50-godišnjicu doseljenja u Zaprešić*. Zaprešić : Narodno sveučilište, 1986.

- Lučevnjak, Silvija. *Život i rad fra Srećka Majstorovića : 1905. - 1978. - 2005.* Našice : Zavičajni muzej Našice, 2005.
- Mandić, Davor (ur.). *Dva tisućljeća pisane riječi u Istri : katalog izložbe.* Pula : Povijesni muzej Istre, 1994.
- Marko Marulić i Split njegova doba : izložba - gostovanje Muzeja grada Splita u povodu 450. obljetnice prvog izdanja Marulićeve "Judite". Zagreb : Povijesni muzej Hrvatske, 1972.
- Martinčić, J. (ur.); Hackenberger, D. (ur.). *Život i djelo o. Euzebija Fermendžina : znanstveni skup, Našice, 19. i 20. rujna 1998.* Osijek : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni rad, 1998.
- Matičević, Ivica (ur.). *Eugen Kumičić - život i djelo : u povodu 150. obljetnice rođenja književnika Eugena Kumičića : zbornik radova.* Brseč : Udruga Jenio Sisolski, 2002.
- Medar, Mladen. *Bjelovar u djelima znanstvenika, književnika i likovnih umjetnika : koncepcija izložbe.* Bjelovar, 1999. (rukopis)
- Medar, Mladen. *Željko Sabol (1941.-1991.) dokumentarna izložba : Gradski muzej Bjelovar, 5. - 16. rujna 2001.* Bjelovar : Gradski muzej Bjelovar, 2001.
- Mihanović, Nedjeljko. *Dobriša Cesarić : katalog izložbe : Galerija "Zodijak", Osijek, 15. - 30.11. 1977.* Osijek : Zajednica kulturnih djelatnosti općine Osijek, 1977.
- Mihanović, Nedjeljko. *Vladimir Nazor : katalog izložbe Muzej revolucije naroda Hrvatske, Zagreb, 23.11. 1976. - 15.5. 1977.* Zagreb : Muzej revolucije naroda Hrvatske, 1976.
- Mihočinec, Zdravko (ur.). *Kajkavsko književno jezično blago Samobora : iz fundusa Samoborskog muzeja, Zbirke Ivica Sudnika i Gerharda Ledića : Samoborski muzej. 4.10. - 28.10. 1996.* Samobor : Samoborski muzej, 1996.
- Miščin, Daniel. *Pisma Silviju : ostavština Silvija Strahimira Kranjčevića na Internetu [Elektronička građa].* Zagreb : CARNet, 2002.
- Miškinina čitanka : u povodu 100. obljetnice rođenja Mihovila Pavleka Miškine.* Koprivnica : Muzej grada Koprivnice, 1987.
- Novak, Slobodan Prosperov (ur.). *Gundulićev san : Muzejski prostor Zagreb, 15. svibnja - 15. srpnja 1989.* Zagreb : Muzejsko-galerijski centar : Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1989.
- Pavao Vitezović : život i djelo : Gradski muzej Senj, 25. travnja 2003.* Senj : Gradski muzej Senj, 2003.
- Pavić, Krešimir. *Luka Botić : u povodu 150. obljetnice rođenja : Muzej Đakovštine, Đakovo, 5. - 25.7. 1980.* Đakovo : Muzej Đakovštine, 1980.
- Petar Zoranić i njegovo doba : izložba u povodu 400-godišnjice prvog izdanja "Planina" Petra Zoranića : Narodni muzej - Kulturno-historijski odjel, Zadar, studeni-prosinac 1969.* Zadar : Narodni muzej, 1969.
- Požega u svjetlu Matka Peića : izložba Gradski muzej Požega, 6. - 12. listopada 2002.* Požega : Gradski muzej Požega, 2002.
- Požeški književnici i njihova djela : izložba u povodu Dana grada Požege, 12. ožujka - Grgureva.* Požega : Grad Požega : Gradski muzej Požega, 2003.
- Prosperov Novak, Slobodan. *Planeta Držić : ogleđi o vlasti.* Dubrovnik : Dom Marina Držića, 1996.
- Roje-Depolo, Lida. *Od I. Gundulića do M. Krleže : portreti poznatih hrvatskih književnika iz fundusa Gliptoteke HAZU, 15. travnja - 15. svibnja 1999.* Zagreb : Gliptoteka HAZU, 1999.
- Sabljak, Tomislav (ur.). *Vodič Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.* Zagreb : HAZU, Zavod za

- povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, 2001.
- Sabolić, Dubravka. *Stotinu godina novinstva u Virovitici : Gradski muzej Virovitica, kolovoz - studeni 1999*. Virovitica : Gradski muzej Virovitica, 1999.
- Sardelić, Sani. *Memorijalna zbirka Petra Šegedina u osnutku : "Djeca božja" kao muzeološki izazov*. Korčula, 2006. (rukopis).
- Schneider, Marijana. *Putopisci XIX stoljeća o našim krajevima*. Zagreb : Povijesni muzej Hrvatske, 1968. (rukopis predavanja)
- Slatinski zavičajni pisci : izložba Centar za kulturu, Zavičajni muzej Slatina - Gradska knjižnica, Slatina, 17. - 24. ožujka 1997*. Slatina : Centar za kulturu, Zavičajni muzej Slatina, 1997.
- Stančić, Nikša (ur.). *Hrvatski narodni preporod 1790. - 1848. : Hrvatska u vrijeme Ilirskog pokreta : Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 17.12. 1985. - 17.3. 1986*. Zagreb : Povijesni muzej Hrvatske : Muzej za umjetnost i obrt : Muzej grada Zagreba, 1985.
- Škiljan, Maja. *Iz obiteljskih ostavština : I. dio*. Zagreb : Povijesni muzej Hrvatske, 1977.
- Škiljan, Maja. *Uspomene na Ivanu Brlić-Mažuranić*. Zagreb, 1974. (rukopis)
- Tiskano i rukopisno blago Samobora : Samoborski muzej, svibanj 1983*. Samobor : Samoborski muzej, 1983.
- Toldi, Zvonimir. *Razigrani doro*. Slavonski Brod : Muzej Brodskog Posavlja, 1987.
- Toldi, Zvonimir. *Stihom od Berave do Ortljave*. Slavonski Brod : Muzej Brodskog Posavlja, 1985.
- Tomičić, Jasna (ur.). *Ivan Mažuranić ban pučanin*. Zagreb : Povijesni muzej Hrvatske, 1990.
- Tomičić, Jasna (ur.). *Ivan Mažuranić ban pučanin : Muzej Sisak, 10. - 31. siječnja 1991*. Sisak : Muzej Sisak, 1991.
- Uljančić-Vekić, Elena. *Cinquecentine : knjige 16. stoljeća spomeničke knjižnice Zavičajnog muzeja Poreštine*. Poreč : Pučko otvoreno učilište, Zavičajni muzej Poreštine, 2003.
- Vukotinović : 1813.- 1893. - 2003. : na iskonima moderne Hrvatske : katalog izložbe*. Zagreb : Hrvatski prirodoslovni muzej, 2003.
- Vukotinović : zbornik znanstvenog skupa "Ljudevit Farkaš Vukotinović (1813.-1893.-2003.)" održanog u Zagrebu 29. i 30. listopada 2003*. Zagreb : Hrvatski prirodoslovni muzej, 2006.

TEKSTOVI U PERIODICI

- Amper, Ivo. *Muzej i arhiv Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu*. // *Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske*, 9, 2 (1960.), str. 52-53.
- Begović, Branko. *Petar Preradović – veliki hrvatski pjesnik : u povodu 130. godišnjice smrti*. // *Podravski zbornik*, 28 (2002.), str. 121-132.
- Benyovsky, Lucija. *Memorijalni muzej "Ivan Goran Kovačić" u Lukovdolu*. // *Autentičnost i memorijalna mjesta: problemi, potencijali, izazovi*. Kumrovec : MHZ, Muzej Staro selo, 2005. Str. 50-65.
- Brezinščak, V. *Muzej Instituta za književnost Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*. // *Vijesti Društva muzejsko-konzervatorskih radnika NR Hrvatske*, 8, 1 (1959.), str. 3-4.
- Brlić, Neda. *Kuća Brlićevih u Brodu – Memorijalna kuća Ivane Brlić-Mažuranić*. // *Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske*, 22, 3/2 (1973.), str. 19-37.
- Bunčić, Ivanka. *U susret obljetnici: Zavičajnica Sofija Hirtz-Maraković (1885.-1977.) i njezina komedija "Rudo"*. // *Vijesti Muzeja Brodskog Posavlja*, 9 (2004.), str. 127-135.
- Dautbegović, Jozefina. *Osvijetljeno polje krajnjeg efekta : novi stalni postav Memorijalnog muzeja Ivana Gorana Kovačića u Lukovdolu*. // *Informatica Museologica*, 34, 1/2 (2003.), str. 50-54.

- Ivanuša, Dolores. *Lukovdol, Memorijalni muzej Ivana Gorana Kovačića*. // *Informatica Museologica*, 7, 1/2 (1976), str. 81-82.
- Kozina, Antun. *Gajev muzej u Krapini*. // *Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske*, 16, 1/2 (1967.), str. 21.
- Maroević, Ivo. *Gundulićev san na Griču*. // *Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske*, 38, 3/4 (1989.), str. 11-13.
- Maroević, Ivo. *Muzeološka kušnja "Hrvatskog narodnog preporoda"*. // *Informatica Museologica*, 16 3/4 (1985.), str. 11-15.
- Maroević, Ivo. *Pisana riječ na vagi muzeologije : uz izložbu "Pisana riječ u Hrvatskoj"*, *Muzejski prostor u Zagrebu*, 28.10. 1985. - 28.2. 1986. // *Informatica Museologica*, 16, 1/2 (1985.), str. 20-24.
- Nedić, Milenko. *Čudnovate slike Ivane Brlić Mažuranić*. // *Vijesti: godišnjak Muzeja Brodskog Posavlja*, 4 (1980.), str. 87-93.
- Oštrić, Olga. *Osvrt na stalni postav Rodne kuće Mije Mirkovića – Mate Balote*. // *MG*, 9 (2004.), str. 60-62.
- Pavičić, Snježana. *Izložba "Gundulićev san" u Muzejskom prostoru, Zagreb 15.5. - 15.7. 1989.* // *Informatica Museologica*, 19, 3/4 (1988.), str. 113-116.
- Pavić, K. *Ilirizam u Đakovu*. // *Zbornik muzeja Đakovštine*, 2 (1982.), str.121-152.
- Pavić, Krešimir. *Književni lik Stjepana Marjanovića*. // *Vijesti: godišnjak Muzeja Brodskog Posavlja*, 5/6 (1982.), str. 47-74.
- Pavić, K. *Luka Botić u Đakovu*. // *Zbornik muzeja Đakovštine*, 3 (1985.), str. 67-103.
- Radovanlija Mileusnić, Snježana. *Muzeji i književnost : što muzealci i građanstvo misle o muzeju hrvatske književnosti?* // *Informatica Museologica*, 35, 1/2 (2005.), str. 149-151.
- Rodna kuća Petra Preradovića vapi za obnovom – Muzej koji to ustvari nije*. // *Virovitički list*, br. 2395 (6. kolovoza 2004.).
- Srakić, M. *Kranjčevićeva i Matoševa pisma biskupu Strossmayeru*. // *Zbornik muzeja Đakovštine*, 2 (1982.), str. 153-156.
- Šterk, Slavko. *Muzeološko uređenje Muzejsko-memorijalnoga kompleksa "Miroslav i Bela Krleža" u Zagrebu*. // *Informatica Museologica*, 20, 1/2 (1989.), str. 43-44.
- Šterk, Slavko. *Memorija Miroslav i Bela Krleža : (mali vodič)*. // *Informatica Museologica*, 33, 1/2 (2002.), str. 78-84.
- Šterk, Slavko. *Prijedlog muzeološkog uređenja Muzejsko-memorijalnoga kompleksa "Miroslav i Bela Krleža" (I. kat)*. // *Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske*, 40, 1/4 (1991.), str. 11-16.

WEB IZVORI O KNJIŽEVNIM MUZEJIMA I ZBIRKAMA U HRVATSKOJ

- Dom Marina Držića*. URL:<http://www.mdc.hr/dubrovnik/hr/marindržic/index.html>
- Memorija Miroslav i Bela Krleža*. URL:<http://www.mdc.hr/mgz/hr/fs-files/krleza.html>
- Memorijalni muzej Ivan Goran Kovačić u Lukovdolu*. URL: <http://www.hismus.hr/hrvatski/glavna.htm>
- Memorijalni postav Matije Vlačića Ilirika*. URL:<http://www.labin.hr/>
- Muzej i rodna kuća Petra Preradovića*. URL:<http://www.pitomaca.hr>
- Muzej Ljudevita Gaja*. URL: <http://www.krapina.net/html/muzej.html>
- Hrvatski školski muzej : Radna soba književnika Mate Lovraka*. URL:<http://www.hrskolski-muzej.hr/hrv/soba.asp?s=90>
- Društvo Antuna Gustava Matoša*. URL:<http://www.matos-tovarnik.hr/odborzaoredjenje.htm>
- Silvije Strahimir Kranjčević*. URL:<http://www.sskranjcevic.hr/>

THE LITERARY HERITAGE IN MUSEUMS: SURVEY RESULTS

The literary heritage is an important part of the cultural heritage that includes the author's legacy and works. Apart from manuscripts, printed and non-printed literary heritage, the literary heritage in museums includes a broad span of various forms of material. It can include:

- a. The author's personal belongings.*
- b. Objects that can be used to reconstruct the space, location and time in which individual authors worked.*
- c. Objects that can be used to reconstruct or musealise a certain literary storyline.*

Starting from theoretical premises the paper will present the results of a survey of museum practice in Croatia with respect to the collection, preservation and exhibition and publication presentation of the literary heritage. The survey carried out in the beginning of 2006 collected information about museums in Croatia that, along with memorial

museums of authors listed in MDC's Register of museums, galleries and collections in the Republic of Croatia (Home of Marin Držić, Dubrovnik Museums in Dubrovnik, the Matija Vlačić Ilirik Memorial Collection, National Museum in Labin, the Ivan Goran Kovačić Memorial Museum in Luskovdol, the Bela and Miroslav Krleža Memorial, the Zagreb City Museum, the Petar Preradović Museum in Grabrovnica, the Ljudevit Gaj Museum in Krapina, the Eugen Kumičić Memorial House in Brseč, and the Mijo Mirković-Mate Balota Memorial Collection in Rakalj), contain the literary heritage, and to learn about the authors and the literary works that the holdings are linked with. The results obtained from the survey are a starting point for the study of the role of museums in the preservation and presentation of the Croatian literary heritage and for the Register of Croatian Authors in Croatian Museums that could become a part of a single Register of the Literary Heritage in Croatia through cooperation with heritage institutions and individuals.